

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

RESSURSANALYSE FOR 2021

UTGIFTER OG BEMANNING I POLITIET

INNHOOLD

1	SAMMENDRAG	3
2	OM RESSURSANALYSEN	5
2.1	Formål.....	5
2.2	Innretning og avgrensning	5
3	OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER	6
3.1	Generelle nøkkeltall.....	6
3.1.1	Regnskapsførte utgifter	6
3.1.1	Budsjettkutt som følge av ABE-reform og Nærpolitireform	6
3.1.2	Driftsutgifter	7
3.2	Overordnet fordeling av driftsutgifter.....	8
3.2.1	Fordeling av politiets driftsutgifter.....	8
3.2.2	Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene	8
3.2.3	Fordeling av driftsutgifter i særorganene.....	9
3.2.4	Fordeling av driftsutgifter i <i>andre enheter</i>	9
3.3	Politidistriktenes økonomiske handlingsrom	10
4	PERSONELLUTGIFTER	13
4.1	Personellutgifter.....	13
4.2	Lønnsutgifter	13
4.2.1	Overtid i politiet.....	14
5	ANDRE DRIFTSUTGIFTER	15
5.1	Eiendom, bygg og anlegg (EBA).....	15
5.1.1	Husleie i politidistriktene.....	16
5.2	Materiellutgifter	16
5.2.1	IKT-materiell.....	17
5.2.2	Transport.....	17
5.2.3	Utgifter til bil.....	18
5.2.4	Status kjøretøy.....	19
5.3	Tjenester	21
5.3.1	IKT-tjenester.....	21
5.3.2	Tjenesteutgifter i politidistriktene.....	22
6	BEMANNING OG DEKNINGSGRAD	23
6.1	Bemanning	23
6.2	Dekningsgrad	25
6.3	Geografiske og funksjonelle driftsenheter.....	26
6.3.1	Funksjonelt organisert, men geografisk plassert	27
6.4	Årsvervskostnader	27
6.5	Bemanning på ulike tjenesteområder i politiet	29
7	VEDLEGG 1 DATAKILDER	32
7.1	Organisatoriske endringer	32
7.2	Datakilder og databehandling	32
8	VEDLEGG 2 TABELLER OG FIGURER	34
9	VEDLEGG 6 KONTOOVERSIKT	41

1 SAMMENDRAG

Driftsutgifter samlet

I 2021 utgjorde driftsutgiftene i politiet totalt 20,4 mrd. kroner. Sammenlignet med 2020 økte driftsutgiftene med 1,3 mrd. kroner i 2021, målt i nominelle kroner. Økningen skyldes i stor grad en betydelig vekst i bemanningen i politiet i 2021. Fra 2020 til 2021 har politidistriktene hatt en reell økning i driftsutgiftene på 3,4 prosent. Særorganene hadde en realvekst på 1,7 prosent i samme periode, mens *andre enheter* økte med 1,8 prosent.

Personell

Utgiftene til personell er den største utgiftsposten i politiet og utgjorde 76 prosent av de totale driftsutgiftene i 2021. For politidistriktene utgjorde personellutgiftene hele 82 prosent av de samlede driftsutgiftene. De nominelle lønnsutbetalingene (inklusive overtid) i politiet økte med 6,9 prosent fra 2020 til 2021. Veksten i lønnsutbetalingene var relativt høy sammenlignet med tidligere år blant annet på grunn av bemanningsøkning, lønnsvekst og økning i overtidsutgiftene. Etter en større nedgang i overtidsbruken i 2020, er overtidsbruken i 2021 på nivå med overtidsbruken i 2019.

Siden 2020 har bemanningen i politiet økt med 656 årsverk (eks. foreldrepermisjoner) og utgjorde 17 960 årsverk i 2021, målt som årlig gjennomsnitt. Totalt sett har antall politiårsverk økt med om lag 1 500 fra 2017 til 2021 (målt som årlig gjennomsnitt). I overkant av 1 300 av disse årsverkene har gått til styrking av bemanningen i politidistriktene.

Politidistriktene består av funksjonelle og geografiske driftsenheter og staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon. Tall fra utgangen av 2021 viser at 59 prosent av politiårsverkene var organisert i geografiske driftsenheter, om lag 40 prosent var organisert i funksjonelle enheter og 1 prosent var organisert i staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon.

Tall på bemanning på ulike tjenesteområder i politiet viser at i underkant av 80 prosent av årsverkene har arbeidsoppgaver tilknyttet tjenester som er rettet mot publikum. Publikumsrettede tjenester omfatter tjenesteområdene straffesaksbehandling, politioperativt, forebygging, sivil rettspleie, forvaltning, grense- og utlending og andre polititjenester. Blant alle tjenesteområdene i politiet benyttes det flest årsverk til områdene straffesaksbehandling og politioperativt med henholdsvis 30 og 27 prosent av årsverkene.

Eiendom, bygg, og anlegg (EBA)

Målt som andel av de samlede driftsutgiftene i politiet har EBA-utgiftene ligget stabilt på om lag 9 prosent de seneste årene. Størstedelen av utgiftene er tilknyttet husleie som utgjorde 79 prosent av de totale EBA-utgiftene i 2021. Sammenlignet med 2020 er husleieutgiftene noe redusert i politidistriktene i 2021. Dette skyldes blant annet en større tilbakeføring av felleskostnader i 2021 som følge av at coronapandemien medførte lavere felleskostnader enn antatt i 2020.

Materiell

I 2021 ble det brukt 2,16 mrd. kroner på materiell, tilsvarende 11 prosent av politiets driftsutgifter. Utgifter til materiell økte med 7 prosent fra 2020, målt i faste 2021-kroner. IKT-materiell er den største materiellutgiften i politiet. I politidistriktene var utgiftene til transportmidler og IKT-materiell de største materiellutgiftene i 2021 og var i størrelsesorden om lag like store.

Sammenlignet med 2020 var det en betydelig økning i bilinvesteringene (inkl. biler med leasingavtaler) i politidistriktene i 2021. Dette skyldes blant annet at stram økonomi i politidistriktene i 2020 resulterte i et lavere innkjøpsnivå enn normalt det året. Gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene er redusert fra 6,2 til 5,7 år fra 2020 til 2021. En av årsakene til denne utviklingen skyldes at politiet i 2021 flyttet deler av de nye kjøretøysinvesteringene over på leasingavtaler.

Tjenester

I 2021 utgjorde kostnader tilknyttet tjenester 917 mill. kroner, tilsvarende 5 prosent av driftsutgiftene i politiet. Utgifter til tjenester økte med 4 prosent fra 2020, målt i faste 2021-kroner. Politidistriktene sto for 32 prosent av tjenesteutgiftene i 2021. Over halvparten av dette var utgifter til lege- og tolketjenester.

Politidistriktenes handlingsrom

Det økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktenes frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de budsjettmidlene som politidistriktene har tilgjengelig etter at de faste utgiftene (lønn og husleie) er dekket. I 2021 var det gjennomsnittlige handlingsrommet i politidistriktene om lag 122 400 kroner per årsverk, en økning på om lag 650 kroner fra 2020, målt i faste 2021-kroner. Handlingsrommet er redusert siden 2017. En årsak til dette er blant annet effekten av ABE-reformen, som alle enheter i politiet har vært med å finansiere.

2 OM RESSURSANALYSEN

2.1 Formål

Ressursanalysen har til formål å understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet. En forutsetning for målrettet styring av ressursbruken, er kunnskap om hvordan tildelte ressurser fordeles og benyttes. Ressursanalysen gir kunnskap om hvordan bevilgningene til etaten er blitt anvendt over tid. Åpenhet om slike nøkkeltall gjør informasjon om ressursbruken i politiet mer tilgjengelig og gir et bedre grunnlag for å kunne sammenligne enheters ressursbruk, internt over tid og med hverandre.

Hovedmålgruppene for rapporten er beslutningstakere i politiet og Justis- og beredskapsdepartementet, samt fagorganisasjonene i politiet. Siden politiets innsats og resultater har bred interesse i samfunnet er også samfunnsaktører generelt målgruppe for rapporten.

Det er ikke innenfor rammene av denne rapporten å gi en beskrivelse av hvilke aktiviteter, resultater og effekter ressursbruken gir grunnlag for. I rapporten gis det heller ikke dyptgående analyser av ressursdisponeringen i det enkelte politidistrikt, særorgan og andre enheter.

2.2 Innretning og avgrensning

I likhet med foregående ressursanalyser presenteres det tall enten for politiet i sin helhet, de enkelte enhetene eller en gruppering av politiets enheter inn i henholdsvis politidistrikt, særorgan og andre enheter.

- **Politidistrikt** består av alle de 12 politidistriktene.
- **Særorgan** består av Kripos, ØKOKRIM, Politiets utlendingsenhet og Utrykningspolitiet.
- **Andre enheter** består av Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter, Politihøgskolen¹, Politidirektoratet, Politiets IKT-tjenester og Politiets fellestjenester.

Rapporten dekker i hovedsak årene fra 2017 til 2021. Følgende budsjett- og regnskapskapitler i Statsbudsjettet omfattes av analysen:

- 440 Politi- og lensmannsetaten (med unntak av Grensekommisariatet og Politihøgskolen)
- 442 Politihøgskolen
- 448 Grensekommisariatet

Analysen omfatter driftsutgiftene i politi- og lensmannsetaten. Med utgangspunkt i kontoplanen er driftsutgiftene i politi- og lensmannsetaten fordelt på fem utgiftsgrupper –i) personell, ii) eiendom, bygg og anlegg (EBA), iii) materiell, iv) tjenester og v) diverse. Hva som inngår i de enkelte utgiftsgruppene er nærmere spesifisert i delkapitlene som omhandler de enkelte gruppene. Fra og med 2021 er det utarbeidet en ny kontoplan for politi- og lensmannsetaten. Bruk av ny kontoplan gjør det vanskelig å sammenligne enkelte indikatorer med tidligere års utvikling. Slike brudd drøftes under de punktene i analysen der det er aktuelt.

Politiets sikkerhetstjeneste er ikke inkludert i analysen, med unntak av for beregning av dekningsgrad. Justis- og beredskapsdepartementets egne bevilgninger og Sysselmannen på Svalbard er heller ikke inkludert i analysen.

Fra 2020 til 2021 økte den gjennomsnittlige konsumprisindeksen med 3,5 prosent. Utviklingen i denne indeksen brukes for å gjøre om nominelle tall til 2021-verdier i rapporten.

Fra og med 1. januar 2017 ble pensjonskostnader belastet alle enheter i statsforvaltningen. De regnskapsførte pensjonsutgiftene utgjorde i overkant av 1 mrd. kroner for politiet i 2017. Disse kostnadene er inkludert i tallgrunnlaget for ressursanalysene fra og med 2017.

¹ Politihøgskolen er formelt sett definert som et særorgan, men er av praktiske grunner plassert i *andre enheter* i denne rapporten.

3 OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER

3.1 Generelle nøkkeltall

3.1.1 Regnskapsførte utgifter

I 2021 var de totale nominelle regnskapsførte utgiftene i politiet 20,6 mrd. kroner, se figur 3.1. Driftsutgiftene utgjorde 20,4 mrd. kroner i 2021. Spesielle driftsutgifter er knyttet til asyl og andre utlendingssaker. Som det fremgår av figuren har spesielle driftsutgifter gradvis blitt redusert fra 2016. Det er kun driftsutgifter som anvendes videre i rapporten.

Figur 3.1 Regnskapsførte utgifter i politiet. Nominelle tall. Tall i mill. kroner. 2014 – 2021¹⁾²⁾

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift.

²⁾ Driftsutgifter omfatter utgifter som er regnskapsført på kap.post 44001, 44045, 44048, 44201, 44801.

Spesielle driftsutgifter er tilknyttet asylsaker og andre utlendingssaker hhv. kap.post 44021 og 44025. Fra 2021 er post 21 avviklet. Utgiftene som tidligere ble budsjettert under denne posten ble overført til post 01 og post 25.

Der politiet har regnskapsførte utgifter på andre kapitler etter belastningsfulmakt er plassert i Andre kapitler.

Andre poster u. 440 er regnskapsførte utgifter på kapittel 440 som ikke er driftsutgifter eller spesielle driftsutgifter.

Kilde: Politidirektoratet

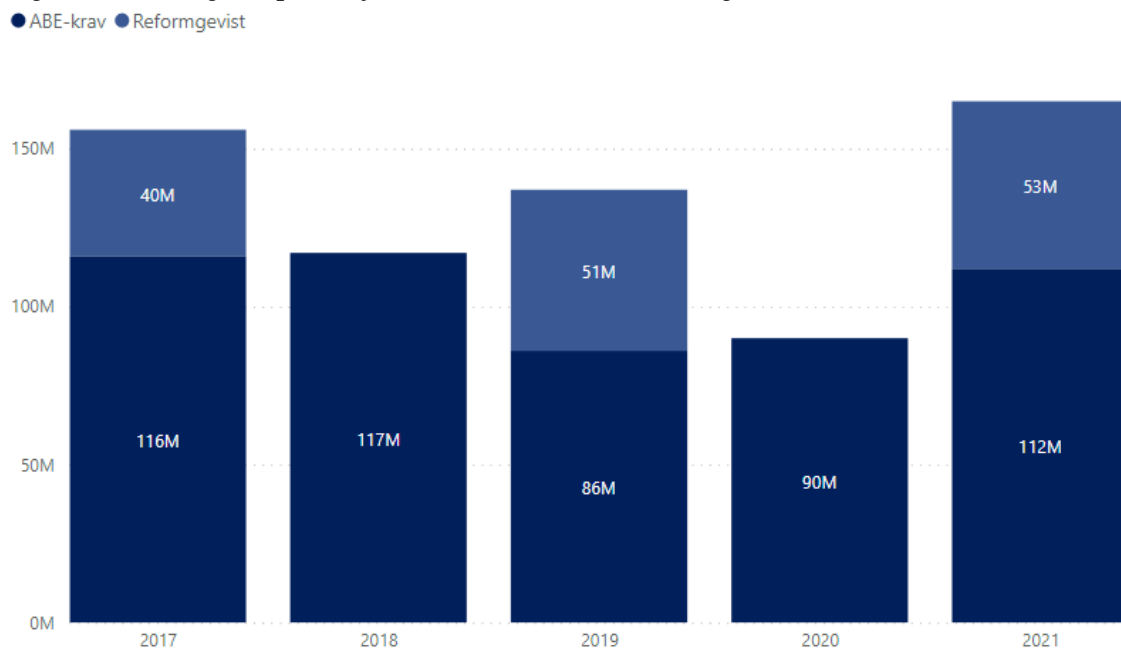
3.1.1 Budsjettkutt som følge av ABE-reform og Nærpolitireform

Med mål om å gjøre offentlig forvaltning mer effektiv, innførte Regjeringen i 2015 en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen). Det forutsettes i reformen at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive, og at deler av «gevinsten fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene» overføres til fellesskapet gjennom de årlige budsjettene. I perioden 2017 – 2021 har politiets budsjetttramme på driftskapittel 440 samlet blitt redusert med 665 mill. kroner som følge av gevinstkrav knyttet til ABE-reform og nærpolitireformen, se figur 3.2. Det er krevende for politiet å gjennomføre effektiviseringstiltak i denne størrelsesorden, blant annet som følge av at en stor del av utgiftene i politiet er bundet i personellutgifter. Kravene er dermed i hovedsak håndtert ved å redusere rammen til alle enhetene i politiet. Enhetene har måttet iverksette lokale tiltak for å møte kravene. Nedtrekkene har isolert sett bidratt til et svekket handlingsrom i politidistriktene, se figur 3.8.

Politidirektoratet har i 2021, som året før, utarbeidet en flerårig effektiviseringsplan for å sikre en mer systematisk oppfølging av effektiviseringsarbeidet i etaten. Ambisjonen er at tiltakene over tid skal bidra til å frigjøre midler i et omfang som gjør at gevinster kan omdisponeres til andre politioppgaver og bidra til å finansiere strengt nødvendige tiltak. For 2021 var det beregnet en budsjettgevinst på 115 mill. kroner, som en følge av konsulentomvekslinger, digitalisering av namsmannen, forbedring av tjenestepanlegging med mer. Mye av den

beregnete gevinsten ble realisert, men etaten har ikke lyktes med å redusere overtidsbruken, som gjennom bedret tjenestepanlegging skulle gi besparelser på 48 mill. kroner.

Figur 3.2 ABE- og nærpolitireformkrav. Nominelle tall. Årlige tall i mill. kroner. 2017 – 2021

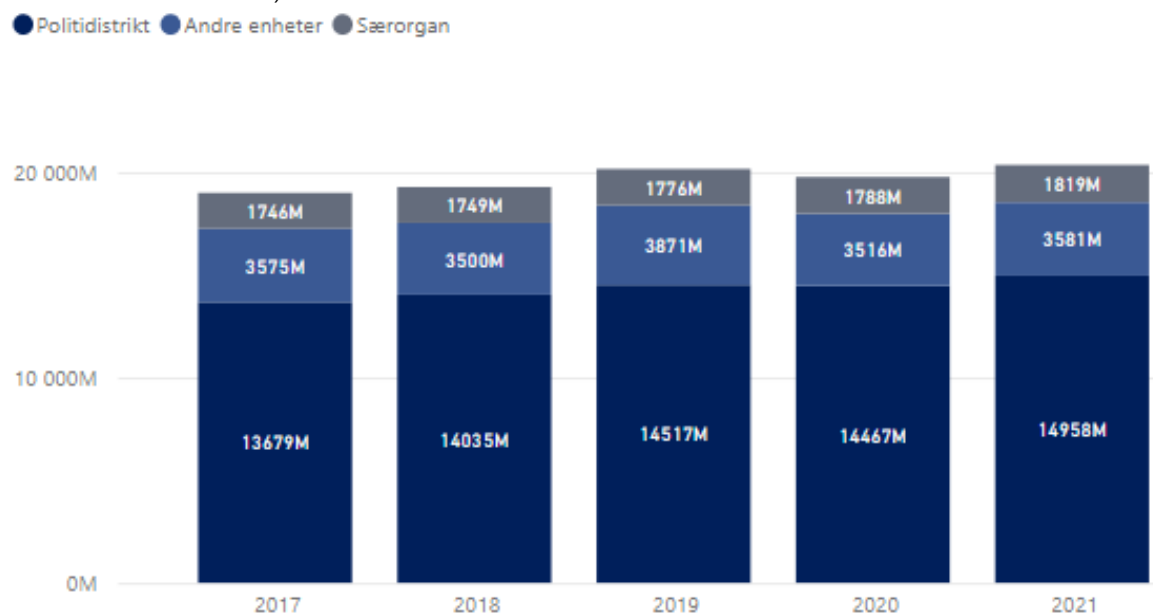

Kilde: Politidirektoratet

3.1.2 Driftsutgifter

Målt i faste priser økte driftsutgiftene i politiet med om lag 0,6 mrd. kroner fra 2020 til 2021 og utgjorde i underkant av 20,4 mrd. kroner i 2021, se figur 3.3. Økningen i driftsutgiftene var sterkest i politidistriktene, se kapittel 3.2.2 for nærmere detaljer.

Figur 3.3 Driftsutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter i politiet. Faste 2021-kroner. Tall i mill. kroner. 2017 – 2021

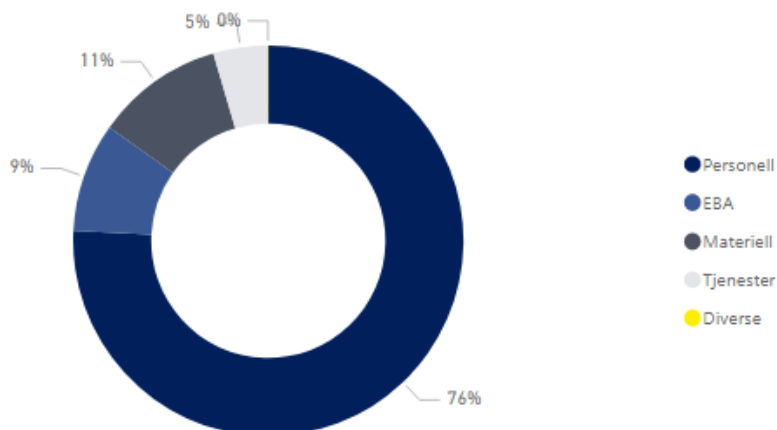
Kilde: Politidirektoratet

3.2 Overordnet fordeling av driftsutgifter

3.2.1 Fordeling av politiets driftsutgifter

Den største utgiftsposten i politiet er personellutgifter. Personellutgifter består av utgifter tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte. Utgiftsposten omfatter i tillegg refunderbare lønnsutgifter, trygder, pensjonspremie, arbeidsgiveravgift samt utgifter til møter, kurs og reiser. Personellutgiftene utgjorde om lag 76 prosent av de totale driftsutgiftene i 2021, se figur 3.4.²

Figur 3.4 Fordeling av politiets driftsutgifter. Prosent. 2021

Kilde: Politidirektoratet

Innenfor driftsutgiftene var det personellutgiftene som økte mest i absolutte kroner fra 2020 til 2021, se tabell 3.1. Dette drøftes nærmere i kapittel 4.

Tabell 3.1 Driftsutgifter i politiet. Tall i mill. kroner. Faste 2021-kroner. 2020-2021

Utgiftspost	2020	2021	Endring i mill. kroner	Endring i %
1. Personell	15 009M	15 432M	423M	2,8 %
2. EBA	1 846M	1 844M	-3M	-0,1 %
3. Materieell	2 019M	2 156M	137M	6,8 %
4. Tjenester	882M	917M	35M	3,9 %
5. Div	15M	10M	-5M	-35,9 %
Total	19 771M	20 358M	587M	3,0 %

Kilde: Politidirektoratet

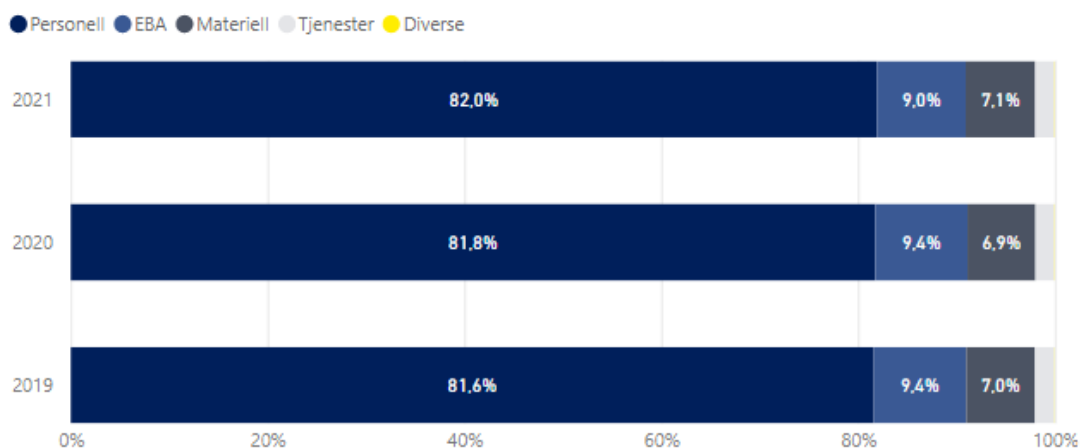
3.2.2 Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene

Personellutgiftene utgjorde 82 prosent av de samlede driftsutgiftene i politidistriktene i 2021, svakt i overkant av nivået i 2020, se figur 3.5.³ Andelen EBA-utgifter i politidistriktene utgjorde 9,0 prosent i 2021, en liten nedgang fra de to foregående årene.

² Resultatene som fremkommer i denne rapporten avviker noe fra resultatene som fremkommer i Politiets årsrapport 2021. Årsaken til dette er at driftsutgiftene i denne rapporten også inkluderer regnskapskapitlene til Politihøgskolen og Grensekommisariatet. I tillegg er det brukt noe ulik definisjon på utgiftskategoriene som benyttes.

³ Se vedlegg 2, figur 8.1, for fordeling av politidistriktenes driftsutgifter i 2021, og figur 8.2 for utviklingen i driftsutgiftene per politidistrikt for perioden 2020-2021.

Figur 3.5 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2019 – 2021

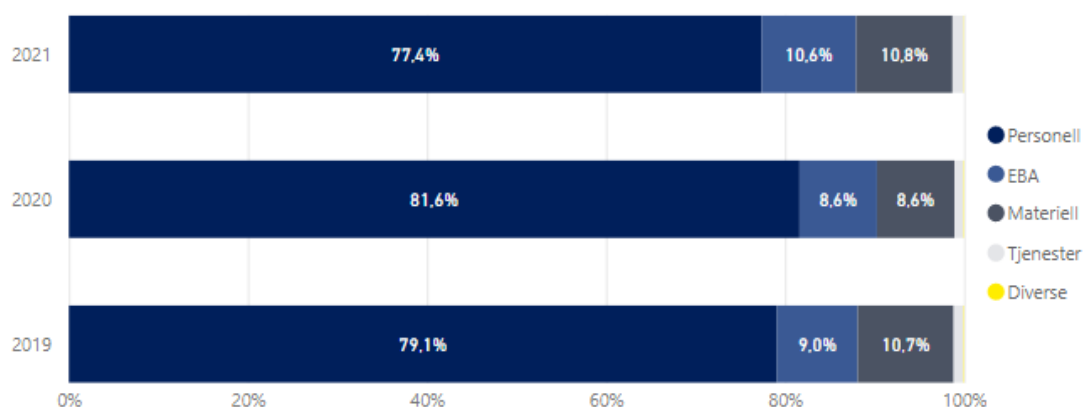

Kilde: Politidirektoratet

3.2.3 Fordeling av driftsutgifter i særorganene

Kripes, Politiets utlendingsenhet, ØKOKRIM og Utrykningspolitiet utgjør gruppen særorgan i denne rapporten. Andelen personell- og EBA-utgifter utgjorde henholdsvis 77 og 11 prosent av særorganenes totale driftsutgifter i 2021, se figur 3.6. Det var en betydelig nedgang i personell-utgiftene i særorganene fra 2020 til 2021. Det skyldes blant annet at det i Utrykningspolitiet i 2020 ble kostnadsført 400 midlertidige politistillinger som politiet ble tilført som følge av pandemi-håndteringen. Disse stillingene ble overført til politidistriktene i 2021.

Figur 3.6 Fordeling av særorganenes driftsutgifter. Prosent. 2019 – 2021

Kilde: Politidirektoratet

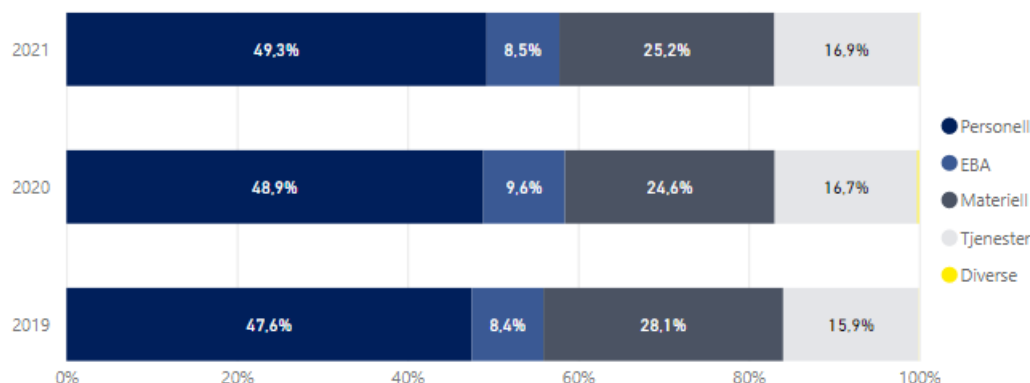
3.2.4 Fordeling av driftsutgifter i andre enheter

Enhetene Politihøgskolen, Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter, Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester utgjør *andre enheter* i denne rapporten. Som det fremkommer av figur 3.7 utgjør personellutgifter om lag halvparten av driftsutgiftene i *andre enheter* i 2021.⁴

⁴ Se vedlegg 2, figur 8.3, for utviklingen i driftsutgifter fordelt på særorgan og andre enheter i perioden 2020-2021.

Figur 3.7 Fordeling av andre enheters driftsutgifter. Prosent, 2019 – 2021

Figur 3.8

Kilde: Politidirektoratet

Politiet har en utviklingsportefølje som skal bidra til å utvikle og tilrettelegge for bedre politi-tjenester i årene fremover. Disse kostnadene blir i stor grad kostnadsført på Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester. I 2021 utgjorde utviklingsporteføljen 280 mill. kroner, en betydelig nedgang fra foregående år, se tabell 3.2. Utgiftene i porteføljen i 2021 ble betydelig lavere enn det som var planlagt. Det skyldes blant annet at coronapandemien har medført forsinkelser i anskaffelser og endret periodisering av prosjekter innenfor grensek kontroll. Aktivitetsnivået i 2021 ble også lavere enn ønsket som følge av mangel på kapasitet og kompetanse i flere prosjekter. POD iverksetter for 2022 grep som skal bidra til enda tettere oppfølging av utviklingsporteføljen.

Tabell 3.2. Politiets utviklingsportefølje.¹⁾ Tall i mill. kroner, 2017 – 2021

Prosjekt / År	2017	2018	2019	2020	2021
Nye datasentre	31	105	209	105	3
Nye pass og ID-kort (NPID)	69	89	127	84	63
Nye politidistrikt	139	-	-	-	-
Nye helikoptre	-	102	216	9	1
Objektsikring	-	-	42	106	37
REAL	45	24	-	-	-
Grensek kontroll	-	-	-	70	119
Øvrige prosjekter	351	226	176	141	57
Sum utviklingsporteføljen	635	546	770	515	280

¹⁾ Innenfor området "grensek kontroll" utvikler og innfører politiet flere informasjonssystemer for å styrke sikkerhet, grensek kontroll og politisamarbeid i Europa.

Kilde: Politidirektoratet

3.3 Politidistriktenes økonomiske handlingsrom

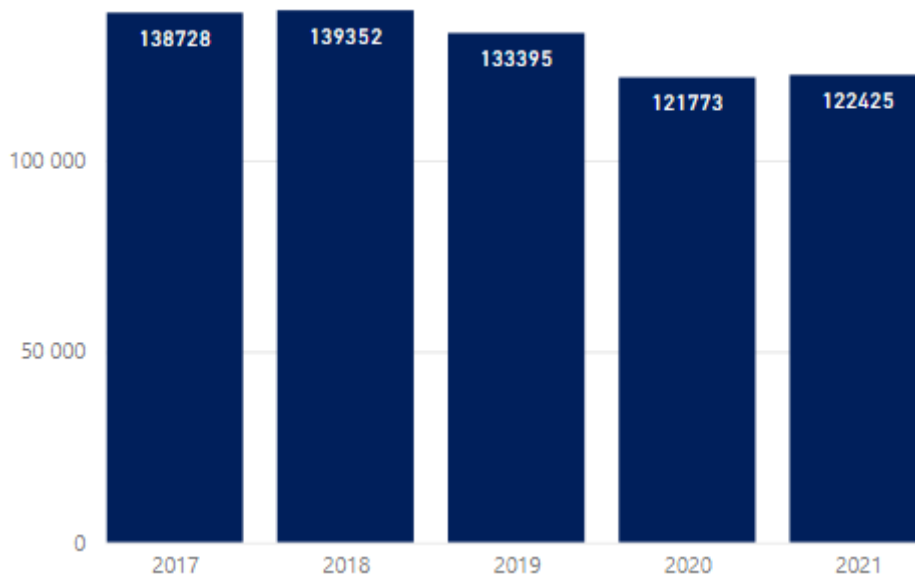
Med økonomisk handlingsrom menes mulighet til å styre gitt økonomiske rammebetingelser. Det økonomiske handlingsrommet tolkes i denne rapporten som politidistriktets frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de driftsmidlene som ikke blir benyttet til å dekke «faste» utgifter. Utgifter til lønn og husleie kan på kort sikt karakteriseres som relativt faste. Det kortsiktige økonomiske handlingsrommet er dermed definert som driftsmidler som ikke er lønn⁵ eller husleie.⁶ Det er også andre typer utgifter utenom lønn og husleie som kan karakteriseres som relativt faste for politidistriktene. For eksempel kan et politidistrikt med store geografiske avstander oppleve reiseutgifter som faste i større grad enn et politidistrikt med små geografiske avstander. Enkelte kostnader til materiell og utstyr som er nødvendig for å løse

⁵ Lønn inkluderer lønn, overtid, arbeidsgiveravgift, lønns godtgjørelse, refusjoner og pensjonspremie. Det er en forenkling å definere alle lønns- og overtidsutgifter som faste. En del av overtidsutgiftene skyldes ekstraordinære hendelser som det er vanskelig å planlegge for, mens noe av overtidsutgiftene i større grad kan styres.

⁶ Se vedlegg 2, figur 8.4 for utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt i 2021.

arbeidsoppgavene bidrar også til at deler av de frie driftsmidlene kan oppleves som bundne på kort sikt. Utstrakt bruk av øremerkede midler i politidistriktene vil også bidra til å øke handlingsrommet slik indikatoren er utformet, men slike midler kan ikke brukes fritt. For at indikatoren ikke skal bli for kompleks, er det imidlertid ikke korrigert for slike forhold. Nivået på det gjennomsnittlige kortsiktige handlingsrommet har økt med om lag 650 kroner per årsverk fra 2020 til 2021, se figur 3.8.⁷ Fra 2017 til 2021 er handlingsrommet i politidistriktene målt ved denne indikatoren redusert med 16 300 kroner per årsverk.

Figur 3.8 Gjenværende midler etter lønn og husleie per årsverk (indikator for kortsiktig handlingsrom). Gjennomsnitt for politidistrikt. Faste 2021-kroner. 2017 – 2021

Kilde: Politidirektoratet

I figur 3.9 rangeres det økonomiske handlingsrommet per årsverk i politidistriktene etter størrelse i perioden 2017–2021. Alle politidistrikt – med unntak av Oslo politidistrikt – har hatt en nedgang i handlingsrommet fra 2017 til 2021, målt i faste kroner. Det er flere forhold som vanskeliggjør sammenligning mellom politidistriktene.⁸ Enkelte politidistrikt har for eksempel særoppgaver som krever investeringsmidler. Det gjelder blant annet Oslo politidistrikt som har betydelige utgifter knyttet til nasjonale beredskapsressurser.

⁷ I figur 3.8 og 3.9 blir det kortsiktige handlingsrommet beregnet med utgangspunkt i faktiske regnskapstall. Beregning av handlingsrommet med utgangspunkt i disponibelt budsjett ville gitt et noe annet bilde. Ved et underforbruk vil handlingsrommet isolert sett fremstå lavere ved bruk av faktiske regnskapstall enn ved bruk av tall for disponibelt budsjett. Mange politidistrikt hadde et underforbruk i 2021.

⁸ For en grundigere gjennomgang av årsaker til forskjellige andeler av faste utgifter, se kapittel 6 i Ressursanalyse 2017.

Figur 3.9 Rangering og utvikling av politidistriktenes kortsiktige økonomiske handlingsrom. Faste 2021-kroner. Tall i tusen kroner, 2017 – 2021¹⁾

¹⁾ I forbindelse med at deler av Midtre Hålogaland politidistrikt ble overført fra Nordland politidistrikt til Troms politidistrikt i mai 2017, ble også budsjett og ansvar for kostnader overført mellom distriktene. Dette har medført et brudd i tallserien for disse politidistriktene.

Kilde: Politidirektoratet

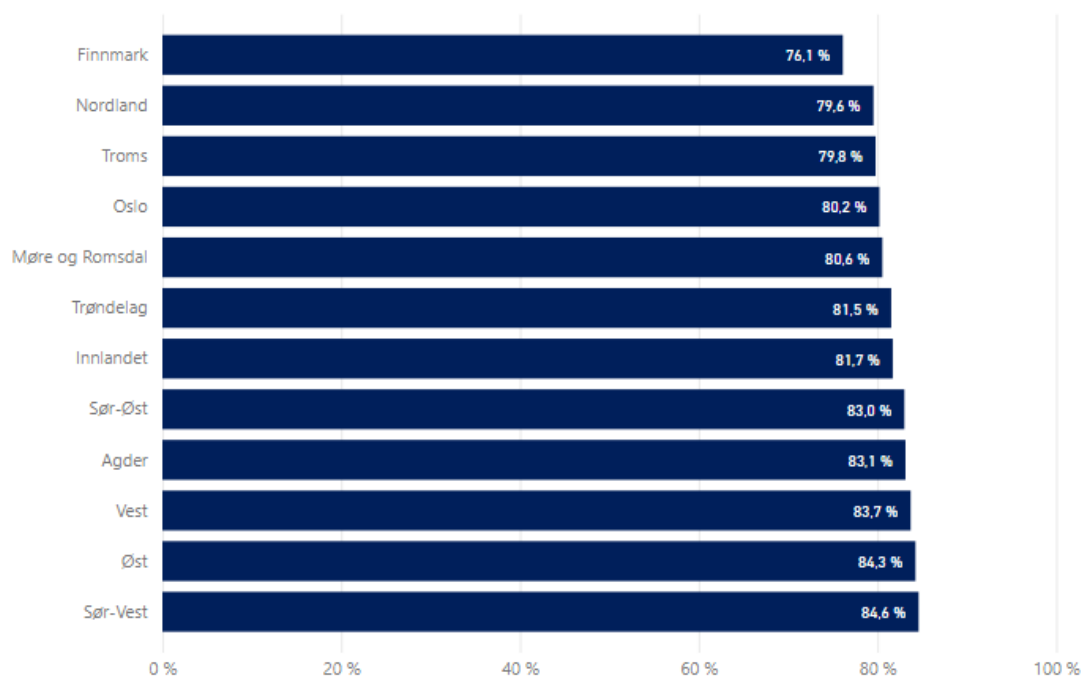
4 PERSONELLUTGIFTER

4.1 Personellutgifter

Utgifter til personell er den største utgiftsgruppen i politiet. I 2021 var det 17 960 årsverk totalt i politiet (ikke inkl. PST), målt som årlig gjennomsnitt⁹, se kapittel 6. Personellutgifter består av utgifter tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte. Utgiftsposten omfatter i tillegg refunderbare lønnsutgifter, trygder, pensjonspremie, arbeidsgiveravgift samt utgifter til møter, kurs og reiser.

I gjennomsnitt går 82 prosent av driftsutgiftene i politidistriktene til personellutgifter, jf. figur 3.5 ovenfor. Andelen varierer fra i overkant av 76 prosent i Finnmark politidistrikt til om lag 85 prosent i Sør-Vest politidistrikt, se figur 4.1. I Finnmark politidistrikt, Troms politidistrikt og Nordland politidistrikt betales det lavere arbeidsgiveravgift enn i resten av landet. Det vil isolert sett trekke ned personellutgiftene i disse politidistriktene. Ulike bemanningsnivåer, samt ulike prioriteringer med hensyn på utgifter til andre komponenter som lokaler, materiell og tjenester er også med på å forklare forskjellene mellom politidistriktene.¹⁰

Figur 4.1 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i politidistriktene. Prosent. 2021

Kilde: Politidirektoratet

4.2 Lønnsutgifter

I 2021 var den samlede lønnsutbetalingen for politiet 12,6 mrd. kroner, se tabell 4.1. Samlede lønnsutbetalinger inkluderer grunnlønn, faste tillegg, faste variable tillegg, overtid og annen variabel lønn, lønn til timelønne og pensjonister, samt ferieoppgjør.¹¹ Fra 2020 til 2021 økte de nominelle lønnsutgiftene med 6,9 prosent. Endring i lønnsutgifter skyldes både endring i antall årsverk i politiet, lønnsvekst samt økt bruk av overtid. Fra 2020 til 2021 økte antall årsverk inkl. foreldrepermisjoner med om lag 686 årsverk, målt som årlig gjennomsnitt. Lønnsveksten i 2021

⁹ Se vedlegg 1 for forklaring av hvordan årsverk er beregnet.

¹⁰ Se vedlegg 2, figur 8.5, for personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og *andre enheter* i 2021.

¹¹ Enkelte faste lønnstillegg knyttet til utenlandstjeneste er utelatt. Pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og refusjoner fra NAV er ikke medregnet.

var betydelig høyere enn for 2020, samt at virkningstidspunktet for lønnsoppgjøret var tidligere på året i 2021 enn i 2020.^{12 13}

Tabell 4.1 Totale lønnsutbetalinger i politiet. Nominelle tall. 2017 – 2021¹⁾²⁾

År	2017	2018	2019	2020	2021
Total lønnsutbetaling i mrd. kroner	10,2	10,8	11,6	11,8	12,6
Økning i mill. kroner	480	571	754	262	814
Økning i prosent	4,9 %	5,6 %	7,0 %	2,3 %	6,9 %
Endring i antall lønnede årsverk, inkl. foreldrepermisjoner (basert på et årlig gj.snitt)	510	502	389	285	686

¹⁾ Tallene inkluderer lønnsutbetalinger til både fastlønte, timelønnede og medarbeidere på pensjonistvilkår. Enkelte lønnsarter som i all vesentlighet benyttes for utbetaling til eksterne (eks. tolker, forliksrådsmedlemmer og andre honorarmottakere) er utelatt. Dette gjelder også lønnsarter for sluttvederlag da de som mottar sluttvederlag ikke lenger er ansatt i etaten.

²⁾ Se også fotnote 13 for effekt av forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene.

Kilde: Politidirektoratet

4.2.1 Overtid i politiet

I tabell 4.2 vises ulike nøkkeltall for overtidbruk i politiet fra 2017 til 2021. Som det fremgår er antall utbetalte overtidstimer i politiet redusert med 3,3 prosent i perioden. Nedgangen var særlig stor fra 2019 til 2020. Overtiden har økt betydelig igjen i løpet av 2021. En medvirkende årsak til økningen i 2021 er at medarbeidere har fått kompensert for ukentlig fridag på røde dager i 2020 og 2021 i form av overtidsutbetaling i 2021. Dette er kompensasjon for bortfall av fridag og ikke arbeidet tid. Nedgangen i antall overtidstimer, i kombinasjon med at antall årsverk har økt i politiet i perioden 2017-2021, har medført at antall overtidstimer per årsverk har falt med 12,7 prosent i perioden. Overtidsutbetalingen per årsverk er redusert med 5,5 prosent i samme periode. Dersom det hadde vært justert for kompensasjonen for ukentlig fridag ville nedgangen i antall overtidstimer og overtidsutbetaling per årsverk vært større.

Tabell 4.2 Nøkkeltall for overtidbruk i politiet. Nominelle tall. 2017 – 2021^{1) 2) 3)}

År	2017	2018	2019	2020	2021
Totale overtidskostnader	530 013 272	523 192 008	525 788 152	455 599 037	554 881 199
Andel overtidskostnader av total lønnsutbetaling	5,2 %	4,8 %	4,5 %	3,9 %	4,4 %
Antall utbetalte overtidstimer	971 607	944 437	901 148	783 747	939 784
Overtidsutbetaling pr. årsverk	32 683	31 299	30 843	26 329	30 895
Antall overtidstimer pr. årsverk	60	56	53	45	52

¹⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende er lønnstillegget for 2018 først utbetalt i 2019. Dette kan gi en liten skjevhet i tallene og tallene for 2017-2019 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2020 og 2021.

²⁾ Tallene i tabellen er basert på utbetalt overtid, ikke opptjent overtid.

³⁾ Tallene inkluderer overtid ved refunderbare oppdrag.

Kilde: Politidirektoratet

¹² Lønnsoppgjøret i staten for 2020 var på 0,45 prosent både for medarbeidere på avtalen for LO, YS og UNIO og medarbeidere på avtalen for Akademikerne. I 2021 var lønnsoppgjøret i staten på 2,7 prosent for medarbeidere på avtalen for LO, YS og UNIO og 3,35 prosent for medarbeidere på avtalen for Akademikerne. Videre ble lønnsjusteringene for 2020 gitt med virkningsdato 01.10.2020 for alle. I 2021 var virkningsdatoen 01.05 og 01.07 for hhv. sentralt og lokalt oppgjør for medarbeidere på avtalen for LO, YS og UNIO. For medarbeidere på avtalen for Akademikerne var virkningsdatoen 01.05.2021. Dette medførte at lønnsjusteringene fikk betydelig større økonomisk utslag i 2021 enn i 2020.

¹³ Deler av lønnsutbetalingene for 2017, 2018 og 2019 ble forskjøvet til påfølgende år som følge av forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene. Justert for lønnsforskyvningene utgjorde økningen i lønnsutbetalingene anslagsvis 5,2%, 5,7%, 5,9% og 2,8% for årene 2017 – 2020.

5 ANDRE DRIFTSUTGIFTER

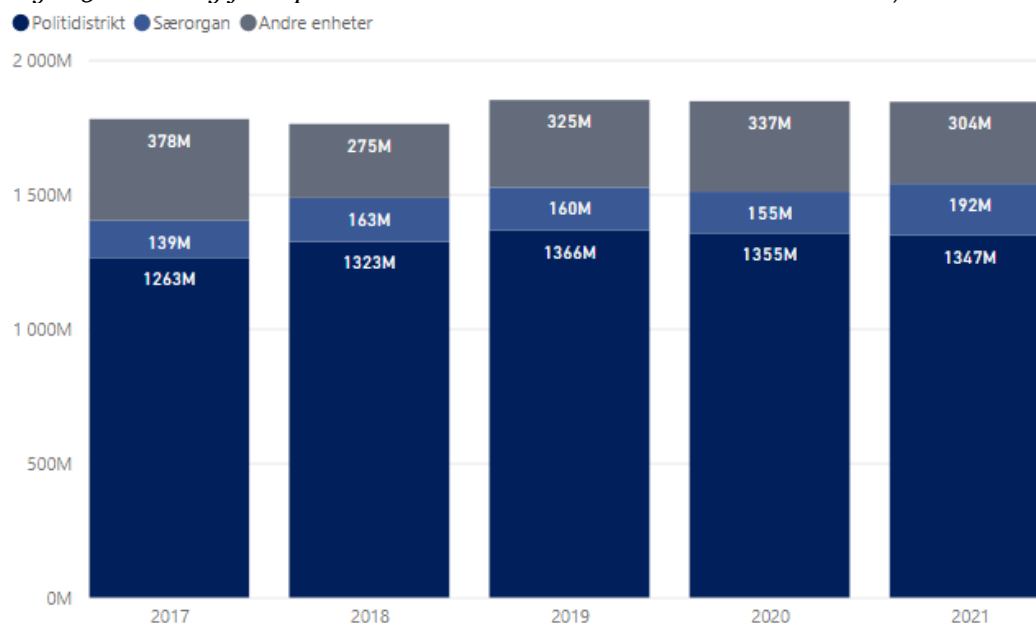
I dette kapittelet gjennomgås politiets driftsutgifter tilknyttet utgiftspostene eiendom, bygg og anlegg (EBA), materiell og tjenester. I 2021 utgjorde utgiftspostene EBA, materiell og tjenester samlet sett om lag 25 prosent av de samlede driftsutgiftene i politiet. Utgiftspostene EBA, materiell og tjenester er bygget opp av følgende undergrupper:

Utgiftspost	Undergrupper
EBA	Husleie, drift, energi, vedlikehold og diverse
Materiell	IKT, transport, politiutstyr, kontor, inventar, annonser og profilering, kjøp av varer for videresalg og diverse
Tjenester	IKT-tjenester, tolketjenester, legetjenester, andre tjenester, administrative konsulenttjenester, etterforskningstjenester, juridiske tjenester, økonomi-tjenester, utdanningstjenester, andre fremmede tjenester og diverse

5.1 Eiendom, bygg og anlegg (EBA)

I figur 5.1 vises utgifter til EBA i politiet fra 2017 til 2021. Totalt sett har EBA-utgiftene i politiet økt med 3,6 prosent i perioden, målt i faste priser. EBA-utgiftene i politidistrikt og særorgan har økt med henholdsvis 6,7 og 38,1 prosent, mens EBA-utgiftene i *andre enheter* er redusert med 19,6 prosent fra 2017 til 2021.

Figur 5.1 EBA-utgifter i politiet. Tall i mill. kroner. Faste 2021-kroner. 2017 – 2021

Kilde: Politidirektoratet

I 2021 utgjorde EBA-utgiftene i overkant 1,8 mrd. kroner, hvorav husleie var den største undergruppen med 79 prosent av de totale EBA-utgiftene, se tabell 5.1.^{14 15}

¹⁴ Se vedlegg 2, tabell 8.1 for EBA-utgifter per enhet i 2021.

¹⁵ Felleskostnader er inkludert i husleie og kan inneholde komponenter som energi og renhold.

Tabell 5.1 EBA-utgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2021

EBA-utgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
husleie	1 083M	161M	220M	1 464M	79%
drift	88M	11M	22M	120M	7%
energi	78M	13M	16M	107M	6%
vedlikehold	48M	3M	36M	86M	5%
div	51M	4M	11M	66M	4%
Total	1 347M	192M	304M	1 844M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.1.1 Husleie i politidistriktene

Politiet er avhengig av lokaler fordelt over hele landet for å kunne operere effektivt og ha et stasjonært og stabilt møtepunkt med befolkningen. Politiet er fordelt på ca. 300 lokasjoner i 12 politidistrikt over hele Norge. Som det fremgår av tabell 5.2 var det en reduksjon i husleiekostnadene i politidistriktene på 3,6 prosent fra 2020 til 2021, målt i faste priser.¹⁶ Reduksjonen skyldes blant annet at husleiekontraktene i politidistriktene – som i stor grad indeksreguleres i henhold til egne leieavtaler – har hatt en betydelig lavere prisvekst enn prisindeksen som er benyttet for å omgjøre nominelle tall til 2021-verdier i denne rapporten. Reduksjonen skyldes også en større tilbakeføring av felleskostnader i 2021 som følge av at coronapandemien og utstrakt bruk av hjemmekontor medførte lavere felleskostnader enn antatt i 2020.

Husleiekostnadene varierer mellom politidistriktene blant annet fordi antall og størrelse på lokasjoner er forskjellig, og at leieprisnivået er ulikt fra politidistrikt til politidistrikt. Variasjoner i husleiekostnad innenfor politidistriktene skyldes blant annet nye lokasjoner (inngåelse av nye leieavtaler) og avlevering av gamle lokasjoner, med overlappende leieperiode og leiekostnad. I flere politidistrikt har man flyttet inn i nye politibygg med et betydelig høyere prisnivå enn hva som var tilfellet tidligere. Etablering av nytt treningssenter på Værnes i Trøndelag politidistrikt i 2019 ga varig høyere husleieutgifter for dette distriktet.^{17 18}

Tabell 5.2 Utgifter til husleie per politidistrikt. Tall i mill. kroner. Faste 2021-kroner. 2017 – 2021

Enhet	2017	2018	2019	2020	2021
Agder	56M	52M	57M	58M	56M
Finnmark	27M	28M	29M	27M	30M
Innlandet	64M	64M	66M	68M	64M
Møre og Romsdal	41M	42M	45M	47M	47M
Nordland	56M	50M	49M	55M	58M
Oslo	265M	263M	268M	277M	260M
Øst	133M	136M	143M	151M	144M
Sør-Øst	121M	130M	134M	128M	117M
Sør-Vest	73M	72M	74M	77M	71M
Troms	41M	45M	51M	50M	49M
Trøndelag	76M	74M	82M	83M	82M
Vest	102M	99M	102M	102M	104M
Total	1 055M	1 054M	1 099M	1 123M	1 083M

Kilde: Politidirektoratet

5.2 Materiellutgifter

Materiellutgiftene var 2,16 mrd. kroner i 2021, se tabell 5.3. Dette er en økning på om lag 7 prosent fra 2020 da tilsvarende kostnader utgjorde 2,02 mrd. kroner, målt i faste priser. Utgifter til IKT-materiell utgjorde over halvparten av materiellutgiftene for etaten samlet.

¹⁶ Husleieutgifter inkluderer leie av lokaler, felleskostnader, kommunale avgifter, renovasjon/avfallbehandling og eiendoms- og festeavgift (eide bygninger).

¹⁷ Se vedlegg 2, figur 8.8 for andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og *andre enheter* i 2021.

¹⁸ Se vedlegg 2, tabell 8.2 for utgifter til husleie per årsverk i politidistriktene. 2017-2021.

Tabell 5.3 Materiellutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2021¹⁾

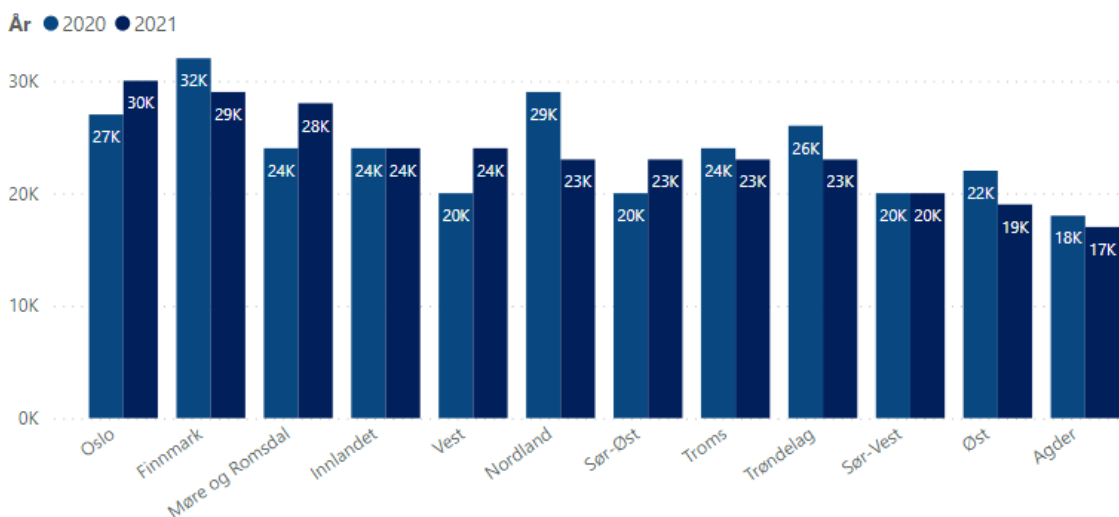
Materiellutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
ikt	356M	100M	655M	1 111M	52%
transport	397M	38M	54M	489M	23%
polititstyr	149M	14M	27M	190M	9%
div	61M	32M	69M	161M	7%
inventar	58M	6M	71M	136M	6%
kontor	45M	5M	12M	63M	3%
annonser og profilering	2M	1M	3M	7M	0%
kjøpte varer for videresalg	-13M	-1M	13M	-1M	0%
Total	1 056M	196M	904M	2 156M	100%

¹⁾ Innholdet i kategorien inventar er noe endret sammelignet med tidligere år som følge av tilpassning til ny kontoplan.
Kilde: Politidirektoratet

5.2.1 IKT-materiell

IKT-materiell består av undergruppene maskinvare, programvare og driftskostnader telefoni og internett m.m. Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene varierte fra 17 000 kroner i Agder politidistrikt til 30 000 i Oslo politidistrikt i 2021, se figur 5.2. IKT-materiellutgiftene vil variere mye fra år til år, da innkjøp av spesielt maskinvare ikke har en konstant innkjøpsrate, men kan bli kjøpt inn i store kvanta, for eksempel ved innføring av et nytt system.¹⁹

Figur 5.2 Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene. Målt i faste 2021-kroner. 2020 – 2021

Kilde: Politidirektoratet

5.2.2 Transport

Utgifter til transportmidler i politiet inkluderer materiell tilknyttet blant annet biler, helikopter og båter. De samlede utgiftene til transportmidler i politiet var 489 mill. kroner i 2021, mot 427 mill. kroner i 2020, målt i faste 2021-kroner. Økningen skyldes i hovedsak at politidistriktene økte sine bilkostnader. Utgifter til bil utgjorde totalt 436 mill. kroner, se tabell 5.4. Av dette utgjorde leasingskostnader for bil 19,1 mill. kroner i 2021, nesten en dobling fra nivået i 2020.²⁰

¹⁹ Se vedlegg 2, tabell 8.3, for fordeling av utgifter til IKT-materiell i 2021.

²⁰ Se vedlegg 2, figur 8.9 for utgifter til transportmidler per årsverk i politidistrikt. 2020-2021.

Tabell 5.4 Utgifter til transportmidler i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2021

Transportmidler	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
bil	373M	38M	24M	436M	89%
andre transportmidler	21M		6M	27M	5%
helikopter	2M	0M	23M	25M	5%
båt	2M			2M	0%
div	0M			0M	0%
Total	397M	38M	54M	489M	100%

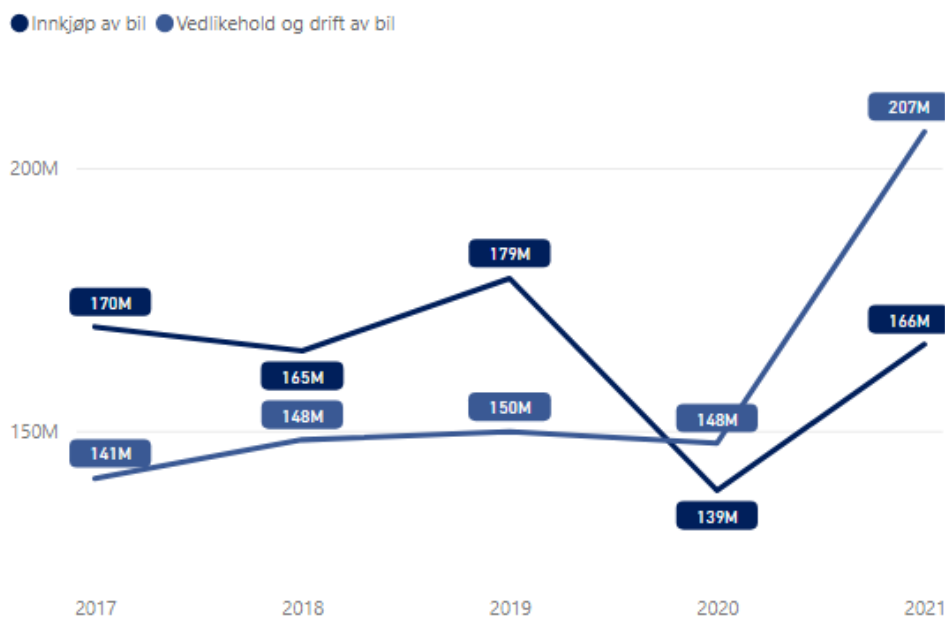
Kilde: Politidirektoratet

5.2.3 Utgifter til bil

Av politidistriktenes bilutgifter på 373 mill. kroner i 2021, ble 166 mill. kroner brukt på innkjøp av bil og 207 mill. kroner brukt på drift og vedlikehold av bil, se figur 5.3.²¹ Det var en betydelig oppgang i utgifter til innkjøp av bil fra 2020 til 2021. Dette skyldtes blant annet stram økonomi i politidistriktene i 2020 som resulterte i et lavere innkjøpsnivå enn normalt det året. I både 2017 og 2019 ble det i Revidert nasjonalbudsjett (RNB) øremerket budsjettmidler til bil.²² Det er særlig økte utgifter til drivstoff og service/vedlikehold som har bidratt til økningen i drift og vedlikehold av biler i politidistriktene.

Av særorganene sine bilutgifter på 38 mill. kroner i 2021, ble 31 mill. kroner regnskapsført i Utrykningspolitiet. Om lag halvparten ble brukt på anskaffelser, mens resterende halvpart ble brukt på drift og vedlikehold der drivstoff og service var de største kostnadsdriverne.

Figur 5.3 Utgifter til innkjøp og utgifter til drift og vedlikehold av bil i politidistriktene. Tall i mill. kroner. Målt i faste 2021-kroner. 2017 – 2021¹⁾

¹⁾Leasingskostnader inngår i innkjøpskostnader.

Kilde: Politidirektoratet

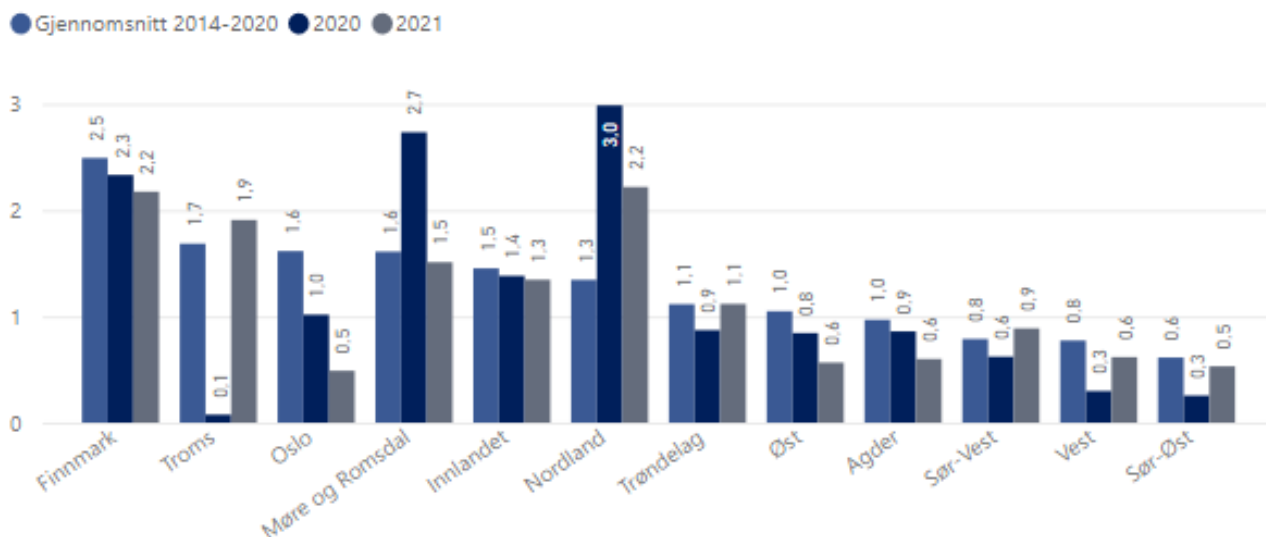
Figur 5.4 viser forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold. Et forhold på 1 indikerer at et politidistrikt har like store utgifter til innkjøp av bil som til drift og vedlikehold. En indikator større enn 1 tilsier at det er større utgifter til innkjøp av bil enn til drift og vedlikehold, og kan indikere at bilparken vokser eller fornyes. Det kan også indikere at

²¹ I ny kontoplan skilles det ikke mellom utgifter til drift og vedlikehold av biler og andre transportmidler. Utgifter til drift og vedlikehold av bil for 2021 inkluderer derfor alle transportmidler.

²² Dette utgjorde henholdsvis 80 mill. kroner i 2017 og 88 mill. kroner i 2019.

politidistriktet har fått bedre serviceavtaler, innrettet seg med lavere driftsutgifter, eller at det skiftes ut eldre kjøretøy uten at bilparken vokser. Et lavt forholdstall kan indikere det motsatte. Gjennomsnittsverdien i figuren er forholdet mellom politidistriktenes samlede utgifter til innkjøp av bil og utgifter til drift og vedlikehold av bil i perioden 2014 – 2020.

Figur 5.4 Forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold i politidistriktene. Gjennomsnitt for perioden 2014 – 2020, 2020 og 2021

Kilde: Politidirektoratet

5.2.4 Status kjøretøy

Ved utgangen av oktober 2021 var det 2 375 biler i politidistrikt, særorgan og *andre enheter*, se tabell 5.5.²³ Tallene er basert på innrapporterte data til Politiets fellestjenester fra enheter i politiet.²⁴ Andelen patruljebiler var 57 prosent, mens administrative biler utgjorde de resterende 43 prosentene. Patruljebiler er definert som biler med polisiært utstyr som oppfyller krav til patruljebil. Administrative biler er alle andre biler i politiet som ikke kategoriseres som patruljebiler.²⁵ Ved utgangen av 2021 var gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene 5,7 år, mens gjennomsnittsalderen på tilsvarende biler i særorganene og *andre enheter* var 5,8 år. Sammenlignet med situasjonen i 2020, er det en reduksjon i gjennomsnittlig alder fra 6,8 år til 6,5 år totalt i etaten. Administrative kjøretøy har i gjennomsnitt redusert sin alder med 0,1 år, mens gjennomsnittlig alder for patruljebiler er redusert med 0,4 år fra 2020.

Tabell 5.5 Antall og alder for kjøretøy i politiet per 31.10.2021

	POLITIDISTRIKT		SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER		SUM ALLE ENHETER	
	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall	Gjennomsnittsalder
PATRULJEBIL	1145	5,7	218	5,8	1363	5,7
ADMINISTRATIVE KJØRETØY	837	7,2	175	9,7	1012	7,6
TOTALT	1982	6,3	393	7,5	2375	6,5

Kilde: Politiets fellestjenester

²³ Tallet inkluderer biler med leasingavtale.

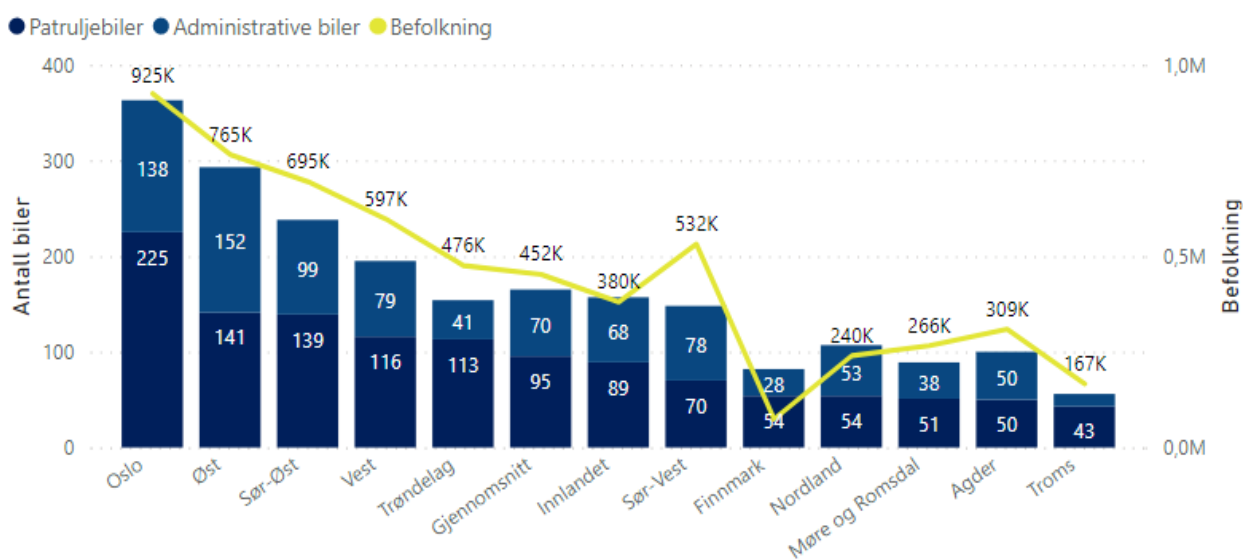
²⁴ PFT har innhentet oversikt fra politidistrikt og særorgan med status per 31. oktober 2021. Det tas forbehold om feil i de innrapporterte dataene. Eksempler på feilkilder er at tidligere patruljekjøretøy har blitt registrert som administrative kjøretøy uten at PFT har blitt informert, eller at patruljebiler som ikke lenger er i bruk har blitt innrapportert. Tallene er dermed dårlig egnet til sammenligning over tid.

²⁵ Veteranbil, pickup, transportkjøretøy og andre spesialkjøretøy er utelatt fra beregningene.

Av 218 patruljebiler i særorgan og andre enheter tilhører 141 av dem Utrykningspolitiet, mens 50 patruljebiler tilhører Politihøgskolen. Patruljebilene i UP har en gjennomsnittlig alder på 4,7 år, hvilket er vesentlig lavere enn gjennomsnittet i politidistriktene.

Figur 5.5 viser fordelingen av patruljekjøretøy og administrative kjøretøy mellom politidistriktene. Som det fremkommer av figuren er det de mest folkerike politidistriktene som også har flest kjøretøy. Oslo politidistrikt har flest patruljekjøretøy, mens Øst politidistrikt har flest administrative kjøretøy. Troms politidistrikt har færrest kjøretøy, på tross av at distriktet har flere innbyggere enn Finnmark politidistrikt. Dette følger trolig av at Finnmark politidistrikt har svært stor geografisk utstrekning og særskilte utfordringer mht. grenseforvaltning.

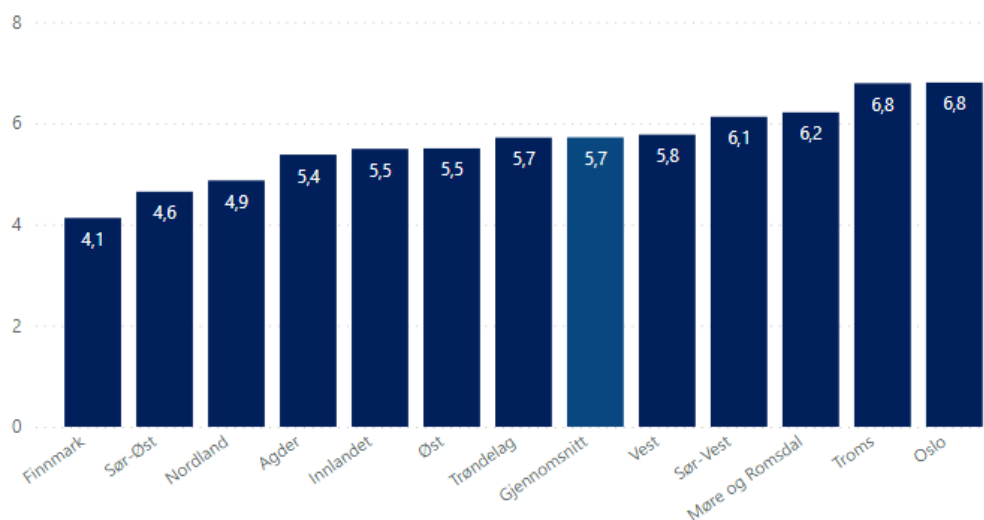
Figur 5.5 Fordeling av patruljebiler og administrative biler per politidistrikt. 2021

Kilde: Politiets fellestjenester

I figur 5.6 vises gjennomsnittsalder for patruljebiler per politidistrikt i 2021. Som det fremgår av figuren var gjennomsnittsalderen for patruljebiler lavest i Finnmark politidistrikt med 4,1 år, Sør-Øst politidistrikt med 4,6 år og Nordland politidistrikt med 4,9 år. Gjennomsnittsalderen er høyest i Troms og Oslo politidistrikt med 6,8 år. En faktor som kan forklare høy gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene er at den årlige vedlikeholdskostnaden på eldre biler er lavere enn investeringskostnaden på en ny bil. Da distriktene ofte må ta beslutninger basert på korte økonomiske horisonter, reduserer dette mulighetene for å fordele investeringskostnader over bruksperioden. Politiet flyttet i 2021 deler av de nye kjøretøysinvesteringer over på leasingavtaler. Det skyver deler av investeringskostnadene ut i tid, og på den måten øker muligheten til å fornye bilparken uten store kostnader det året investeringen gjennomføres. Det gjenspeiles i utviklingen i gjennomsnittlig alder som er redusert fra 6,2 år i 2020 til 5,7 år i 2021.

Figur 5.6 Gjennomsnittlig alder på patruljebiler. Per 31.10.2021

Kilde: Politiets fellestjenester

5.3 Tjenester

Tjenester er en utgiftspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2021 utgjorde kostnader knyttet til tjenester 917 mill. kroner i politiet, se tabell 5.6. *Andre enheter* stod for den største delen av utgifter til tjenester – tilsvarende 66 prosent av samtlige tjenesteutgifter. Som tilfellet har vært over flere år var det lege- og tolketjenester som utgjorde de største utgiftspostene for politidistriktene.²⁶

Tabell 5.6 Tjenesteutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2021

Tjenesteutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
IKT-tjenester	2M	7M	229M	238M	26%
andre fremmede tjenester	13M	1M	225M	239M	26%
administrative konsulenttjenester	5M	1M	63M	70M	8%
andre tjenester	64M	3M	63M	130M	14%
økonomitjenester	2M	0M	19M	22M	2%
utdanningstjenester	0M		4M	4M	0%
legetjenester	85M	0M	1M	87M	9%
tolketjenester	74M	3M	0M	77M	8%
div	4M	0M	0M	4M	0%
juridiske tjenester			0M	0M	0%
etterforskningstjenester	40M	8M		47M	5%
Total	289M	22M	605M	917M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.3.1 IKT-tjenester

IKT-tjenester er en underkategori som i hovedsak består av utgifter tilknyttet kjøp og bruk av konsulenttjenester for drift og videreutvikling av politiets IKT-systemer. IKT-tjenester utgjorde 238 mill. kroner i 2021, se tabell 5.7. Som det fremkommer av tabellen er det først og fremst *andre enheter* som står for majoriteten av IKT-tjenesteutgiftene i 2021. Innenfor denne gruppen er det Politiets IKT-tjenester som står for majoriteten av politiets samlede IKT-tjenesteutgifter.²⁷

²⁶ For særorgan blir tolkeutgifter også bokført som *spesielle driftsutgifter*, noe som ikke kommer frem av tabellen siden den viser utviklingen for *driftsutgifter*.

²⁷ Se vedlegg 2, figur 8.11, for andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter i 2021.

Tabell 5.7 Fordeling av utgifter til IKT-tjenester. Tall i mill. kroner. 2021

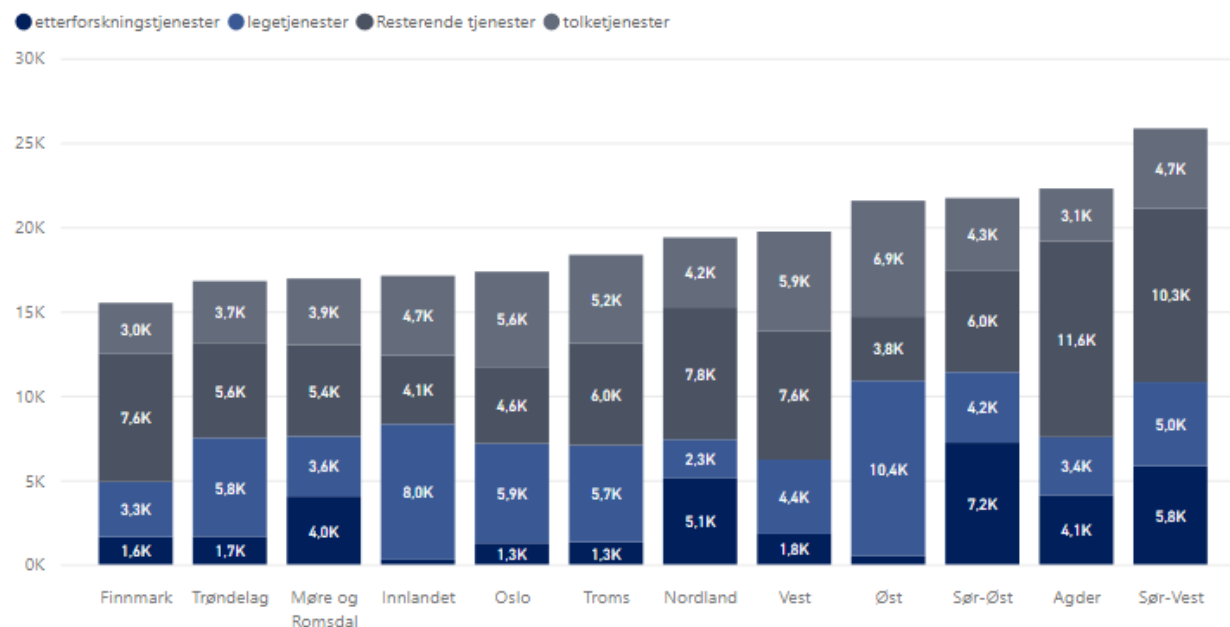
IKT-tjenester	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
Konsulent tjenester - utvikling politifaglige systemer	2M	4M	176M	182M	77%
Konsulent tjenester - løpende driftsoppgaver politifaglige systemer	1M	2M	53M	56M	23%
Databehandlingstjenester administrative og sivile systemer	0M			0M	0%
Konsulent tjenester - felles infrastruktur	0M		0M	0M	0%
Total	2M	7M	229M	238M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.3.2 Tjenesteutgifter i politidistriktene

Figur 5.7 viser de samlede tjenesteutgiftene per årsverk i politidistriktene. Tjenesteutgiftene varierte fra om lag 15 000 kroner per årsverk i Finnmark politidistrikt til i overkant av 25 000 kroner per årsverk i Sør-Vest politidistrikt. Som det også fremkom i tabell 5.6 var det lege- og tolketjenester som utgjorde de største delene av tjenesteutgiftene i politidistriktene i 2021.

Figur 5.7 Tjenesteutgifter per årsverk i politidistriktene. Tall i tusen kroner. 2021

Kilde: Politidirektoratet

6 BEMANNING OG DEKNINGSGRAD

6.1 Bemanning²⁸

Tabell 6.1 viser bemanningsutviklingen i politiet for perioden 2017-2021 fordelt på stillings- og enhetskategori. I 2021 var det 17 960 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt²⁹. Av disse var 61 prosent politiårsverk, 33 prosent sivile årsverk og 5 prosent jurister. Siden 2017 har den samlede bemanningen i politiet økt med 1 743 årsverk (11 prosent). Økningen er fordelt på 1 493 politiårsverk, 167 sivile årsverk og 84 jurister.

Tabell 6.1 Antall årsverk i politidistrikt, særorgan og andre enheter fordelt på stillingskategorier. Årlig gjennomsnitt. 2017 – 2021¹⁾²⁾

		2017	2018	2019	2020	2021	Endring i prosent 2017-2021	Endring i prosent 2020-2021
Politistillinger	Politidistrikt	8 823	9 163	9 395	9 473	10 135	15 %	7 %
	Særorgan	538	563	559	795	733	36 %	-8 %
	Andre enheter	171	178	178	169	156	-9 %	-8 %
	Totalt	9 532	9 904	10 132	10 437	11 025	16 %	6 %
Juriststillinger	Politidistrikt	766	784	814	826	855	12 %	4 %
	Særorgan	68	72	75	75	71	5 %	-5 %
	Andre enheter	16	14	9	8	8	-50 %	-2 %
	Totalt	850	870	899	909	934	10 %	3 %
Sivile stillinger	Politidistrikt	3 632	3 662	3 709	3 731	3 779	4 %	1 %
	Særorgan	909	872	838	757	741	-19 %	-2 %
	Andre enheter	1 293	1 408	1 469	1 470	1 481	15 %	1 %
	Totalt	5 834	5 942	6 017	5 958	6 001	3 %	1 %
Totalt	Politidistrikt	13 221	13 609	13 918	14 029	14 769	12 %	5 %
	Særorgan	1 515	1 508	1 472	1 627	1 545	2 %	-5 %
	Andre enheter	1 480	1 600	1 656	1 648	1 645	11 %	0 %
	Totalt	16 217	16 716	17 047	17 304	17 960	11 %	4 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget. Tabellen viser gjennomsnittstall for hvert år.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene.

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 6.2 viser antall årsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og *andre enheter* fra 2017 til 2021. Samlet sett har bemanningen i politidistriktene økt med 12 prosent i perioden. Økte bevilgninger for å nå målet om en politidekning på 2 politiårsverk per 1 000 innbyggere og styrking av kapasiteten innenfor påtalesiden er blant årsakene til bemanningsøkningen. Blant politidistriktene har den prosentvise bemanningsveksten vært størst i Finnmark politidistrikt og Troms politidistrikt med henholdsvis 29 og 28 prosent i perioden 2017-2021. Økningen i Troms politidistrikt skyldes blant annet at flere årsverk ble fordelt fra Nordland politidistrikt til Troms politidistrikt i forbindelse med delingen av Midtre Hålogaland politidistrikt under nærpoltireformen. Bemanningsøkningen i politidistriktene fra 2020 til 2021 skyldes blant annet at midlertidig ansatte i forbindelse med covid-19 pandemien ble overført fra Utrykningspolitiet til politidistriktene.

Blant politidistriktene er det Oslo politidistrikt som hadde størst bemanning i 2021 med 3 325 årsverk. I tillegg til å være politidistriktet med flest innbyggere har også Oslo politidistrikt et særskilt bemanningsbehov i kraft av distriktets rolle som hovedstadsdistrikt, nasjonalt ansvar for kongehusets sikkerhet og sentrale nasjonale beredkapsoppgaver som krever forholdsmessig flere ressurser.

²⁸ Som påpekt i kapittel 2 er Politiets sikkerhetstjeneste gjennomgående ekskludert fra oversiktene.

²⁹ Tallene er beregnet som et gjennomsnitt av månedlig bemanning det aktuelle året, se vedlegg 1 for detaljer.

Tabell 6.2 Antall årsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2017 – 2021¹⁾²⁾

	2017		2018		2019		2020		2021		Endring i prosent 2017-2021	Endring i prosent 2020-2021
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	650	648	673	677	704	704	726	718	743	746	15 %	4 %
Finnmark politidistrikt	361	363	395	377	418	411	449	413	494	469	29 %	12 %
Innlandet politidistrikt	845	820	890	874	887	896	898	891	979	948	16 %	6 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	561	520	543	553	567	558	613	591	622	619	19 %	5 %
Nordland politidistrikt**	629	638	620	622	649	631	683	660	737	711	11 %	7 %
Oslo politidistrikt*	3 124	3 087	3 152	3 096	3 193	3 214	3 376	3 238	3 367	3 325	8 %	3 %
Sør-Vest politidistrikt	1 181	1 157	1 243	1 205	1 210	1 242	1 231	1 177	1 244	1 235	7 %	5 %
Sør-Øst politidistrikt	1 584	1 570	1 580	1 601	1 568	1 585	1 574	1 548	1 653	1 638	4 %	5 %
Troms politidistrikt**	442	402	496	467	489	485	498	486	528	516	28 %	6 %
Trøndelag politidistrikt	1 014	986	1 025	1 033	1 032	1 039	1 094	1 052	1 144	1 126	14 %	7 %
Vest politidistrikt***	1 294	1 305	1 272	1 283	1 322	1 302	1 376	1 331	1 374	1 385	6 %	4 %
Øst politidistrikt	1 796	1 724	1 854	1 822	1 878	1 851	1 945	1 925	2 115	2 052	19 %	6 %
SUM DISTRIKT	13 481	13 221	13 744	13 609	13 918	13 918	14 463	14 029	15 000	14 769	12 %	5 %
KRIPPOS	549	525	606	562	588	597	625	604	653	640	22 %	6 %
Økokrim	155	149	167	154	164	162	173	165	177	168	13 %	2 %
Utrykningspolitiet	60	60	62	60	64	63	391	324	63	212	252 %	-53 %
Politiets utlendingsenhet	739	781	715	732	586	649	515	535	540	525	-33 %	-2 %
SUM SÆRORGAN	1 504	1 515	1 550	1 508	1 402	1 472	1 704	1 627	1 433	1 545	2 %	-5 %
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	-7 %	-7 %
Nasjonalt ID-senter	36	38	43	39	43	41	35	38	39	37	-1 %	-2 %
Politiets Felles tjenester	280	229	348	311	342	347	360	356	357	355	55 %	0 %
Politiets IKT-tjenester	485	476	495	488	515	508	558	536	605	589	24 %	9 %
Politidirektoratet	307	304	316	319	324	324	317	326	293	298	-2 %	-9 %
Polithøgskolen	435	428	444	438	423	431	368	386	362	362	-15 %	-7 %
SUM ANDRE ENHETER	1 548	1 480	1 651	1 600	1 652	1 656	1 643	1 648	1 659	1 645	11 %	0 %
SUM	16 533	16 217	16 945	16 716	16 971	17 047	17 810	17 304	18 092	17 960	11 %	4 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfoden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017.

** I nærpolitireformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt.

Medarbeidere som var overført til Troms ble først overført fra 1.5.2017 i politiets lønnsystem. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene registrert under Nordland politidistrikt i lønnsystemet.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Bemanningen i særorganene har økt med 2 prosent i perioden 2017-2021. Utrykningspolitiet hadde en sterk bemanningsøkning fra 2019 til 2020, målt som årlig gjennomsnitt. Økningen skyldes at de 400 midlertidige politistillingene som ble tilført politiet for å styrke bemanningen som følge av koronapandemien, ble registrert i Utrykningspolitiet. I april 2021 startet overføringen av disse stillingene til politidistriktene. Politiets utlendingsenhet har hatt en negativ bemanningsvekst på 33 prosent i perioden 2017-2021. Dette skyldes i hovedsak nedbemanning i etterkant av migrasjonskrisen som inntraff i 2016. I Kripo har bemanningen økt fra 604 årsverk i 2020 til 640 årsverk i 2021 (6 prosent). Bemanningsøkningen er i all hovedsak relatert til etableringen av nasjonalt cyberkrimsenter (NC3).

I perioden 2017-2021 har bemanningen i *andre enheter* økt med 11 prosent. Det er spesielt Politiets felles tjenester (PFT) som har hatt høy bemanningsvekst i perioden med 55 prosent. Bemanningsøkningen skyldes blant annet at 178 årsverk innen tjenesteområdene regnskap, eiendom, anskaffelser og lønn i politidistrikt og særorgan ble samlet under PFT i perioden 2017-2018. I 2020 ble 25 ansatte innenfor renhold og kantine overført fra Justissektorens kurs- og øvingssteder i Stavern (PHS) til PFT.

Politiets IKT-tjenester (PIT) har hatt en bemanningsvekst på 24 prosent fra 2017 til 2021. Nye stillinger har blitt etablert for å imøtekomme økt oppgavemengde og erstatte bruk av eksterne konsulenter i perioden. Fra 2020 til 2021 har bemanningen i PIT økt med 9 prosent. Bemanningsøkningen skyldes rekruttering av 25 nye medarbeidere for å erstatte innleide konsulenter og overføring av 23 medarbeidere fra i Politidirektoratet.

6.2 Dekningsgrad

Dekningsgrad defineres som forholdet mellom antall politiårsverk og antall innbyggere. I tabell 6.3 vises dekningsgraden i politiet (med og uten PST) for perioden 2017-2021. For dekningsgraden vises både dekningsgrad per 31. desember hvert år og dekningsgrad som bygger på et beregnet gjennomsnitt av årsverk og antall innbyggere for hvert år.

Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye stillinger. I 2020 oppnådde politiet en politidekning på to polititjenestepersoner per tusen innbyggere.³⁰ Dekningsgraden, inkludert politiårsverk i PST, var 2,10 ved utgangen av 2021, se også figur 6.1.³¹

Tabell 6.3. Antall årsverk i politistillinger per 1 000 innbyggere. 2017 – 2021¹⁾²⁾

	2017		2018		2019		2020		2021		Endring i dekningsgrad 2017-2021	Endring i dekningsgrad 2020-2021
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	1,50	1,51	1,57	1,59	1,63	1,64	1,68	1,67	1,72	1,73	0,22	0,06
Finnmark politidistrikt	2,90	2,93	3,18	3,00	3,41	3,33	3,82	3,35	4,37	4,00	1,07	0,64
Innlandet politidistrikt	1,47	1,43	1,58	1,54	1,56	1,59	1,62	1,58	1,82	1,74	0,31	0,16
Møre og Romsdal politidistrikt**	1,50	1,37	1,44	1,48	1,53	1,50	1,64	1,60	1,65	1,65	0,28	0,05
Nordland politidistrikt*	1,75	1,74	1,74	1,73	1,84	1,80	1,99	1,89	2,17	2,07	0,33	0,18
Oslo politidistrikt	2,47	2,43	2,48	2,43	2,46	2,50	2,54	2,45	2,51	2,49	0,06	0,04
Sør-Vest politidistrikt	1,55	1,47	1,61	1,57	1,55	1,61	1,61	1,50	1,60	1,59	0,11	0,09
Sør-Øst politidistrikt	1,52	1,49	1,53	1,54	1,50	1,53	1,59	1,51	1,68	1,66	0,17	0,14
Troms politidistrikt*	1,73	1,59	1,98	1,85	1,97	1,92	2,01	1,94	2,10	2,07	0,47	0,12
Trøndelag politidistrikt	1,56	1,51	1,52	1,56	1,52	1,54	1,63	1,55	1,70	1,67	0,16	0,12
Vest politidistrikt**	1,47	1,47	1,45	1,46	1,52	1,49	1,58	1,52	1,57	1,59	0,12	0,07
Øst politidistrikt	1,58	1,52	1,62	1,57	1,59	1,57	1,65	1,62	1,84	1,76	0,24	0,15
SUM POLITIDISTRIKT	1,71	1,67	1,74	1,73	1,75	1,76	1,84	1,76	1,91	1,87	0,20	0,11
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	1,85	1,81	1,89	1,86	1,88	1,89	2,03	1,94	2,05	2,04	0,23	0,10
SUM INKL. PST	1,91		1,95		1,94		2,09		2,10			

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

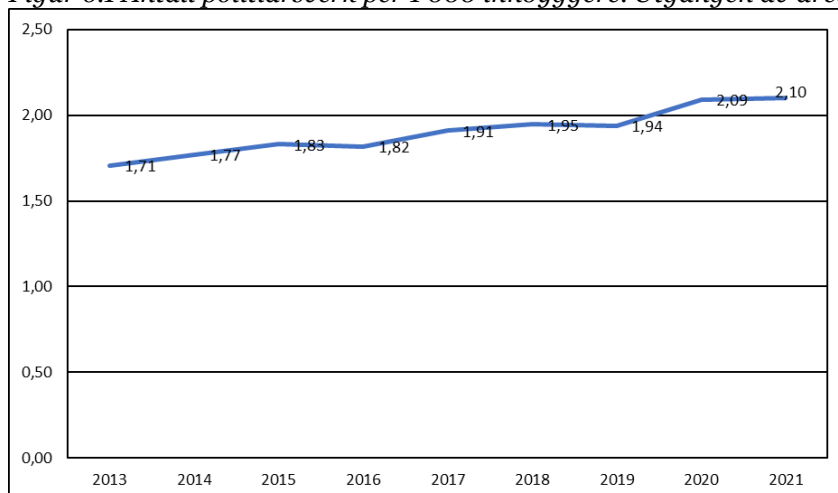
²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene.

* I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 6.1 Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere. Utgangen av året. 2013-2021¹⁾

¹⁾ Tallene er inklusive politiårsverk i PST.

Kilde: Politidirektoratet

³⁰ I Politidirektoratet (2008), *Politiet mot 2020. Bemannings- og kompetansebehov i politiet*, ble det fremmet en anbefaling om et slikt nivå på dekningsgraden.

³¹ Se vedlegg 5, tabell 8.4 for antall årsverk totalt per 1 000 innbyggere.

6.3 Geografiske og funksjonelle driftsenheter

Organisasjonsmodellen i politidistriktene består av funksjonelle og geografiske driftsenheter og staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon. Denne organiseringen skal sikre en enhetlig og standardisert organisering i politidistriktene. De geografiske driftsenhetene har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område i politidistriktet. De utgjør politidistriktets tyngdepunkt med hensyn til tjenesteproduksjon og ressurser, og skal som hovedregel inneha kompetanse, kapasitet og verktøy til å utøve dette ansvaret.^{32 33}

De funksjonelle driftsenhetene ivaretar fellesoppgaver for hele politidistriktet og støtter polititjenesten i de geografiske driftsenhetene med rådgivning, kapasitetsforsterkning og spesialistkompetanse. De skal håndtere bestemte oppgaver, sakstyper eller fagområder som uttrykkelig legges til funksjonelle driftsenheter, samt bidra til å utvikle beslutningsgrunnlag, strategier og planer innenfor sine ansvarsområder på politidistriktetsnivå. I tillegg skal de håndtere oppgaver og sakstyper som det ellers ikke er hensiktsmessig å løse ved geografiske driftsenheter.

I tabell 6.4 fremkommer andelen politiårsverk fordelt på staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon, geografiske og funksjonelle driftsenheter i politidistriktene for perioden 2018 – 2021. Samlet for alle politidistrikt var fordelingen av politiårsverk i politidistriktene i overkant av 59 prosent i geografiske driftsenheter og i underkant av 40 prosent i de funksjonelle driftsenhetene ved utgangen av 2021. Andelen på de geografiske driftsenhetene er om lag den samme i 2021 som i 2018. 56 prosent av økningen i politiårsverk i politidistriktene i 2021 har gått til å styrke de geografiske driftsenhetene. Andelen politiårsverk knyttet til geografiske enheter varierer fra 44 prosent i Oslo politidistrikt til nærmere 74 prosent i Nordland politidistrikt ved utgangen av 2021. En forklaring på variasjonene i fordelingen er blant annet ulike valg i forbindelse med plassering av funksjoner, henholdsvis funksjonelt eller geografisk. For eksempel kan kriminalteknikere og hundeførere i noen politidistrikt være plassert i en funksjonell enhet, mens de i et annet politidistrikt er plassert geografisk. Oslo politidistrikt er tillagt ansvaret for nasjonale oppgaver som er organisert i funksjonelle enheter, slik som for eksempel nasjonale bistandsressurser. Det kan blant annet forklare hvorfor de har en noe lavere andel politiårsverk knyttet til geografiske driftsenheter.

Tabell 6.4 Andelen politiårsverk fordelt på staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon, funksjonelle og geografiske driftsenheter. I prosent av totalen. Utgangen av året. 2018 – 2021.

Politiårsverk	Staber for HR, økonomi- og virksomhetsstyring og kommunikasjon				Funksjonelle enheter				Geografiske enheter			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Politiidistrikt												
Oslo	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	52,5 %	55,6 %	51,6 %	55,4 %	46,9 %	43,8 %	47,8 %	44,0 %
Øst	1,4 %	1,3 %	1,1 %	1,1 %	40,6 %	41,0 %	41,0 %	37,0 %	58,0 %	57,8 %	57,8 %	61,9 %
Innlandet	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,2 %	27,8 %	29,9 %	29,3 %	26,7 %	71,0 %	69,0 %	69,6 %	72,1 %
Sør-Øst	1,0 %	1,0 %	0,9 %	0,8 %	37,9 %	37,7 %	38,0 %	39,1 %	61,1 %	61,4 %	61,0 %	60,1 %
Agder	1,9 %	1,4 %	1,5 %	1,3 %	33,7 %	33,8 %	33,4 %	34,6 %	64,5 %	64,8 %	65,0 %	64,1 %
Sør- Vest	1,1 %	1,0 %	0,8 %	0,7 %	42,6 %	44,5 %	42,3 %	44,8 %	56,3 %	54,5 %	56,9 %	54,5 %
Vest	1,5 %	1,3 %	1,4 %	1,2 %	36,3 %	35,8 %	35,7 %	36,4 %	62,2 %	62,9 %	62,9 %	62,4 %
Møre og Romsdal	2,9 %	2,9 %	2,1 %	2,3 %	32,8 %	32,8 %	35,6 %	34,0 %	64,3 %	64,3 %	62,4 %	63,7 %
Trøndelag	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,6 %	30,7 %	30,2 %	29,7 %	29,6 %	67,6 %	68,1 %	68,6 %	68,8 %
Nordland	2,1 %	2,0 %	1,7 %	1,5 %	25,5 %	25,2 %	27,3 %	24,9 %	72,4 %	72,8 %	71,1 %	73,6 %
Troms	1,5 %	1,2 %	1,2 %	1,4 %	30,8 %	31,3 %	32,9 %	33,8 %	67,7 %	67,5 %	65,9 %	64,8 %
Finnmærk	1,7 %	1,6 %	1,8 %	0,9 %	42,7 %	42,3 %	40,7 %	40,1 %	55,7 %	56,1 %	57,5 %	58,9 %
Totalt	1,3 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	39,6 %	40,5 %	39,6 %	39,8 %	59,1 %	58,3 %	59,3 %	59,1 %

Kilde: Politidirektoratet

³² Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter, pkt. 2.2.1 Hovedprinsipper for organisasjonsmodellen.

³³ Unntak: oppgaver som skal organiseres funksjonelt:

- Operativ ledelse/operasjonssentral og politidistriktenes tjenestekontor driftes av Felles enhet for operativ tjeneste.
- Påtalefunksjon utøves av Felles enhet for påtale.
- Utlendings-, grense- og forvaltningsoppgavene organiseres i Felles enhet for utlending og forvaltning eller Felles enhet for utlending, forvaltning og sivil rettspleie.
- Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning.

6.3.1 Funksjonelt organisert, men geografisk plassert

Med utgangspunkt i stedsplassing av medarbeidere – en medarbeider kan være funksjonelt organisert, men geografisk plassert – blir fordelingen en annen enn det som fremkommer i tabell 6.4. En fordeling av medarbeidere på hovedsete kontra et geografisk tjenestested viser at om lag 31 prosent av medarbeidere i politistillinger er stedsplassert ved hovedsete og 69 prosent er stedsplassert ved andre tjenestesteder ved utgangen av 2021, se tabell 6.5.³⁴

Som følge av at det er gjort ulike valg vedrørende plassering av funksjoner i hhv. funksjonelle eller geografiske enheter og at medarbeidere i funksjonelle enheter kan være stedsplassert sentralt eller ved geografiske tjenestesteder, vil andelen ikke være sammenlignbare mellom politidistriktene. Dette gjelder både for fordeling av funksjonelt eller geografisk organisert og en fordeling basert på sentralt eller geografisk stedsplassing av medarbeidere. Valg av plassering er basert på tilpasning til lokale forhold samt lokal forhandling av strukturelle endringer.

Tabell 6.5. *Politiårsverk geografisk fordelt på hovedsete og tjenestested. Utgangen av året. 2018-2021.*¹⁾²⁾

Politiårsverk Politidistrikt	Hovedsete				Tjenestested			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Oslo	52,2 %	55,5 %	51,7 %	55,8 %	47,8 %	44,5 %	48,3 %	44,2 %
Øst	15,2 %	15,4 %	15,1 %	14,9 %	84,8 %	84,6 %	84,9 %	85,1 %
Innlandet	21,4 %	22,3 %	22,5 %	20,6 %	78,6 %	77,7 %	77,5 %	79,4 %
Sør-Øst	14,8 %	17,5 %	19,8 %	18,8 %	85,2 %	82,5 %	80,2 %	81,2 %
Agder	33,9 %	32,6 %	33,0 %	34,6 %	66,1 %	67,4 %	67,0 %	65,4 %
Sør-Vest	34,7 %	32,7 %	31,3 %	31,5 %	65,3 %	67,3 %	68,7 %	68,5 %
Vest	33,1 %	33,3 %	32,8 %	33,2 %	66,9 %	66,7 %	67,2 %	66,8 %
Møre og Romsdal	26,2 %	24,8 %	25,9 %	24,0 %	73,8 %	75,2 %	74,1 %	76,0 %
Trøndelag	28,9 %	29,4 %	29,0 %	29,3 %	71,1 %	70,6 %	71,0 %	70,7 %
Nordland	21,2 %	20,3 %	21,9 %	21,1 %	78,8 %	79,7 %	78,1 %	78,9 %
Troms	29,6 %	29,4 %	31,4 %	32,1 %	70,4 %	70,6 %	68,6 %	67,9 %
Finnmark	20,4 %	20,6 %	19,6 %	20,7 %	79,6 %	79,4 %	80,4 %	79,3 %
Totalt	31,1 %	31,8 %	31,3 %	31,5 %	68,9 %	68,2 %	68,7 %	68,5 %

¹⁾ Alle ansatte i en geografisk driftsenhet telles under tjenestested. Medarbeidere organisert i funksjonelle enheter eller staber som har sitt arbeidssted ved en annen politistasjon enn politistasjonen som er samlokalisert med distriktadministrasjonen telles også under tjenestested.

²⁾ For Oslo politidistrikt telles alle medarbeidere som har sitt arbeidssted på andre lokasjoner enn politistasjonene Stovner, Manglerud, Grønland, Sentrum, Majorstua, Bærum og Asker under hovedsete.

Kilde: Politidirektoratet

6.4 Årsverkskostnader

I dette delkapitlet fremgår anslag på årsverkskostnader for politi-, jurist- og sivile stillinger i politidistriktene. For politistillingene er det beregnet en årsverkssats for stillingskodene politibetjent 1 og politioverbetjent. For de sivile stillingene er det beregnet en sats for stillingskodene rådgiver og seniorrådgiver. For juriststillinger er det beregnet en sats for stillingskodene politifullmektig og politiadvokat 2. Hensikten bak denne inndelingen er å gjøre et skille mellom årsverkskostnader til stillinger med lav og høy ansiennitet. Anslag på årsverkskostnader i etaten er blant annet nyttig når det tildeles bevilgninger for å øke bemanningen i politiet.

Årsverkskostnader kan teoretisk sett dekomponeres som en sum av:

- Stillingsrelaterte kostnader
- Andre driftskostnader (direkte og indirekte)
- Kapitalkostnader/investeringer

Nedenfor følger en oversikt over kostnadskomponentene som er benyttet i utregning av årsverkssatsene. Beregningene tar utgangspunkt i regnskapstall for politidistriktene i 2021.³⁵

³⁴ Medarbeidere som er ansatt ved politistasjoner som er samlokalisert med distriktadministrasjonen, er kategorisert under "Tjenestested" og ikke hovedsete. Tallgrunnlaget viser et øyeblikksbilde og er basert på hvor medarbeidere har sitt oppmøtested. Tallene viser ikke organisatorisk tilhørighet.

³⁵ Beregningene tar utgangspunkt i kapittel.post 44001 i regnskapet.

Det beregnes gjennomsnittskostnader for de ulike kostnadskomponentene ved å dele på gjennomsnittlig antall årsverk i 2021.³⁶

- *Materiellutgifter*: utgifter til IKT-materiell, transport, utstyr, kontor, inventar og diverse andre materiellutgifter.³⁷ I utgiftskomponenten IKT-materiell er utgifter til samband og nødnett kun aktuelle for beregning av årsverkskostnader for politiårsverk.
- *Møte- og kursutgifter*: møteutgifter, arrangørkostnader, deltakeravgift på kurs/seminar og utdanningsutgifter til etter- og videreutdanning.
- *Reiseutgifter*: utgifter til hotell, flybilletter og andre reisekostnader.
- *EBA-utgifter*: utgifter til husleie, drift, vedlikehold, energi og diverse andre EBA-utgifter som eksempelvis ombyggingskostnader.
- *Tjenester*: utgifter til lege-, tolke- og etterforskningstjenester, IKT-tjenester, administrative konsulenttjenester og øvrige tjenester. Utgifter til lege-, tolke- og etterforskningstjenester er kun fordelt på årsverkskostnader for politi- og juristårsverk da disse utgiftene er vurdert å være mest knyttet til arbeidsoppgaver for disse gruppene.
- *Andre personalkostnader*: utgifter til gruppeleivsforsikring, yrkesskadepremie, velferdstiltak, hundegodtgjørelse og andre personalkostnader som ikke omfattes av utgiftskomponentene til lønn, møte/kurs eller reise. Hundegodtgjørelse er kun aktuell for beregning av politiårsverk.
- *Fellestjenester*: Bemanningsvekst vil kunne gi økte kostnader i form av økt behov for administrasjon og andre fellestjenester for etaten. Dette gjelder blant annet støttetjenester som leveres fra Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester. Som anslag på kostnad til støttetjenester per årsverk deles driftsutgiftene i Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester på totalt antall årsverk i politiet. Det legges til grunn at alle stillingskategoriene bidrar til disse kostnadene.
- *Lønn*: Anslaget på lønnsutgifter er basert på et uttrekk av utbetalt lønn per november 2021 fra politiets lønns- og personalsystem, SAP. Basert på dette er det beregnet en gjennomsnittslønn for de aktuelle stillingskodene inkludert faste- og variable tillegg, overtid og feriepenger.
- *Pensjonskostnad*: Pensjonskostnaden er beregnet som 12 prosent av grunnlønn pluss faste tillegg. I tillegg inkluderes 12 prosent av de variable tilleggene.
- *Arbeidsgiveravgift*: Det er lagt til grunn arbeidsgiveravgift på 14,1 prosent for alle stillingskodene.

Gjennomsnittlig årsverkskostnad for en politibetjent 1 anslås til 1 067 500 kroner og gjennomsnittlig årsverkskostnad til en politioverbetjent anslås til 1 390 300 kroner i 2021, se tabell 6.6. Det understrekes at dette er en illustrasjon for årsverkskostnaden til de ulike stillingskodene. For flere av utgiftskomponentene er det krevende å basere seg på gjennomsnittskostnader ved beregning av årsverkskostnader. For EBA-utgiftene er det betydelige forskjeller mellom politidistriktene for hvor store husleieutgifter per årsverk man har. Dette skyldes blant annet at behovet for antall lokasjoner og prisen per kvadratmeter varierer.

³⁶ Det er vanlig å skille mellom grensekostnad og gjennomsnittskostnad. Grensekostnaden defineres gjerne som kostnaden ved å ansette ett årsverk mer. I tillegg kan det skilles mellom kortsiktige og langsiktige grensekostnader. Kortsiktige grensekostnader inkluderer driftskostnader, mens langsiktige grensekostnader i tillegg inkluderer kapitalkostnader/investeringer knyttet til ny kapasitet. Innenfor velferdsøkonomien sier teorien at offentlige tjenester bør prises i henhold til langsiktige grensekostnader, dvs. kostnadene ved å fremskaffe ny kapasitet pluss driftskostnader for å realisere en effektiv ressursallokering, se for eksempel Theisen og Johnsen (1992). Som indikator på langsiktig grensekostnad anvendes gjennomsnittskostnad der vi også tar med kapitalkostnader/investeringer.

³⁷ Komponentene inkluderer både utgifter til drift og anskaffelse (investering).

Tabell 6.6. Anslag på årsverkskostnad for utvalgte stillingskoder i politidistriktene. Målt i 2021-kroner¹⁾²⁾

	Politistillinger		Sivile stillinger		Juriststillinger	
	Politibetjent 1	Politioverbetjent	Rådgiver	Seniorrådgiver	Politifullmektig	Politiadvokat 2
Materiell						
- IKT	29 300	29 300	12 700	12 700	12 700	12 700
- Transport	37 600	37 600	-	-	11 700	11 700
- Utstyr	14 200	14 200	-	-	3 800	3 800
- Kontor	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100
- Inventar	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
- Diverse annet materiell	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100
Tjenester	24 200	24 200	6 100	6 100	24 200	24 200
EBA	91 200	91 200	91 200	91 200	91 200	91 200
Møte og kurs	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
Reiser	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
Andre personalkostnader	8 000	8 000	5 900	5 900	5 900	5 900
Fellestjenester	153 700	153 700	153 700	153 700	153 700	153 700
Stillingsrelaterte kostnader	374 600	374 600	286 000	286 000	319 600	319 600
Lønn	554 200	811 500	594 600	766 600	628 600	939 100
Arbeidsgiveravgift	78 100	114 400	83 800	108 100	88 600	132 400
Pensjonskostnad	60 600	89 800	68 200	88 000	72 800	102 200
Årsverkskostnad	1 067 500	1 390 300	1 032 600	1 248 700	1 109 600	1 493 300

¹⁾ Det er foreløpig sett bort fra utgifter til transportmidler for sivile stillinger.

²⁾ Anslaget på lønnskostnader for stillingskoden Politibetjent 1 (PB1) er lavere i 2021 enn i årsverkssatsen for 2020 (se Ressursanalyse 2020). Dette skyldes blant annet at en større andel av medarbeiderene i stillingskode PB1 i 2021 har kortere annsenitet i politiet sammenlignet med medarbeiderene i PB1-stilling som lå til grunn for anslaget i 2018 og som ble benyttet som grunnlag for estimering av lønnsnivået i 2019 og 2020.

Kilde: Politidirektoratet

6.5 Bemanning på ulike tjenesteområder i politiet

I dette delkapitlet presenteres statistikk for hvordan bemanningen fordeler seg på de ulike tjenesteområdene i politiet. Tjenesteområdene er kategorisert under fire tjenestekategorier – publikumsrettede tjenester, tverrgående politirelaterte tjenester, tverrgående politirelaterte støttetjenester og administrative støttetjenester, se tabell 6.7. I tillegg er det en egen kategori for strategisk ledelse. Tallgrunnlaget er basert på data om funksjoner for alle ansatte i politiet. Funksjonene beskriver hvilke hovedoppgaver en medarbeider jobber med til daglig.³⁸

Tabell 6.7 Tjenestekategorier og underliggende tjenesteområder

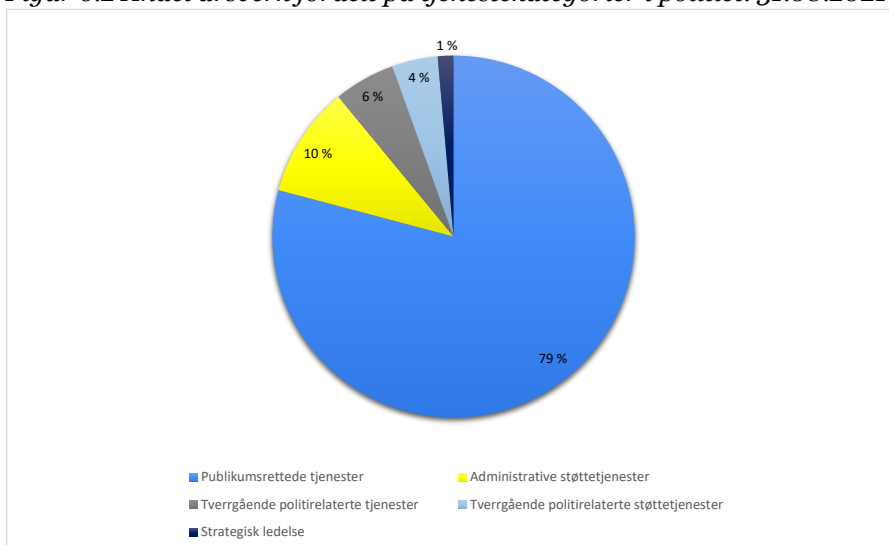
Publikumsrettede tjenester	Tverrgående politirelaterte tjenester	Tverrgående politirelaterte støttetjenester	Administrative støttetjenester
<ul style="list-style-type: none"> - Forebygging - Straffesaksbehandling - Politioperativt - Grense og utlending - Forvaltning - Sivil rettspleie - Andre polititjenester 	<ul style="list-style-type: none"> - Etterretning - ID - Internasjonalt samarbeid - Arrest og fangetransport 	<ul style="list-style-type: none"> - Materiell- og logistikk - Utdanning - Forskning - Politifaglige IKT-løsninger 	<ul style="list-style-type: none"> - Økonomi- og virksomhetsstyring - HR, HMS, Lønn - Kommunikasjon - Anskaffelser og juridiske tjenester - EBA - Sikkerhet - Sentralbord, post og arkiv m.m. - IKT - Administrative IKT-løsninger
Strategisk ledelse			

Kilde: Politidirektoratet

I figur 6.2 fremgår fordelingen av årsverkene i politiet på de ulike tjenestekategoriene ved utgangen av august 2021. Nærmere 80 prosent av årsverkene i politiet har arbeidsoppgaver tilknyttet tjenester som er rettet mot publikum. 10 prosent av årsverkene blir benyttet til administrative støttetjenester.

³⁸ Det er noe usikkerhet knyttet til om kodeverket for funksjonskoder benyttes likt i alle enhetene.

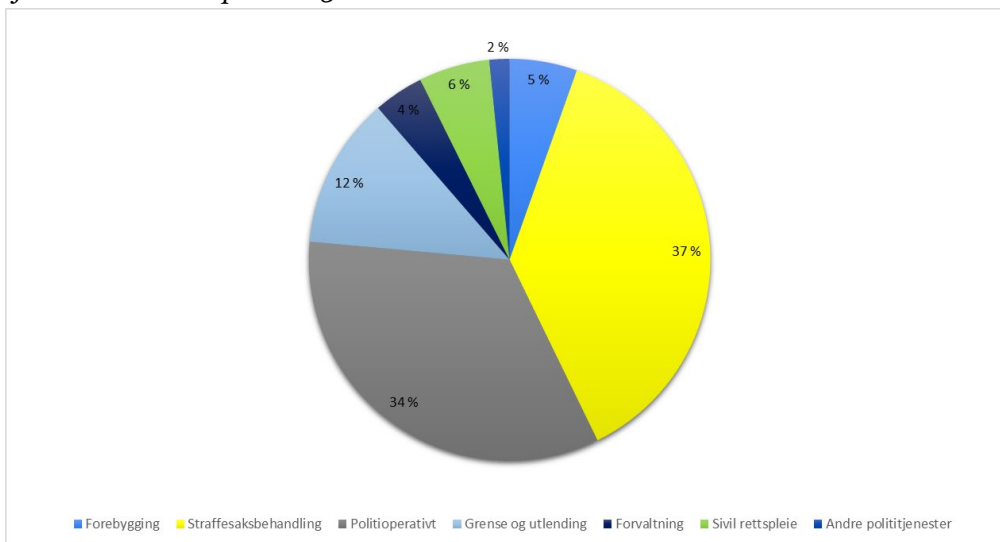
Figur 6.2 Andel årsverk fordelt på tjenestekategorier i politiet, 31.08.2021

Kilde: Politidirektoratet

Kategorien publikumsrettede tjenester omfatter arbeidsoppgaver innen straffesaksbehandling, politioperativt, forebygging, forvaltning, sivil rettspleie, grense og utlending og andre polititjenester. Figur 6.3 viser hvordan årsverkene benyttet til publikumsrettede tjenester fordeler seg på de underliggende tjenesteområdene.

Figur 6.3 Årsverk tilknyttet publikumsrettede tjenester fordelt på underliggende tjenesteområder i politiet, 31.08.2021

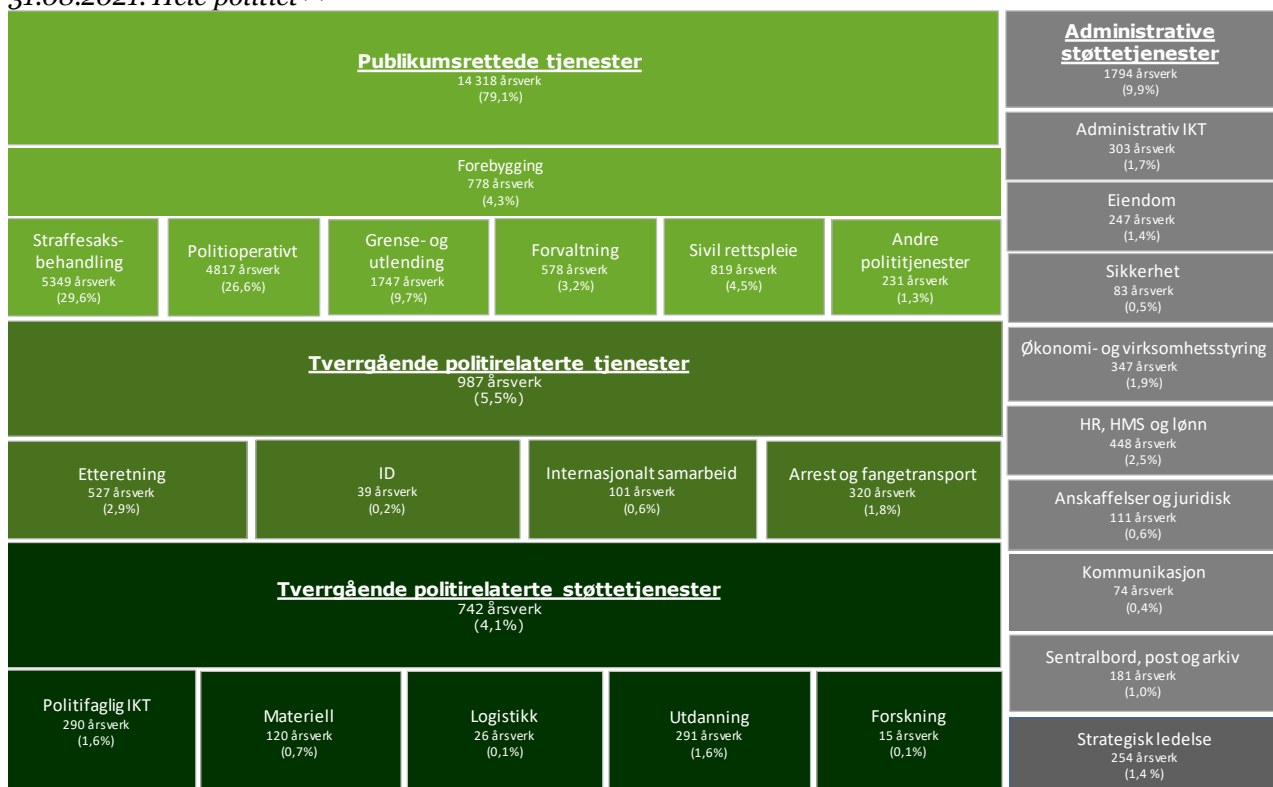

Kilde: Politidirektoratet

Figur 6.4 viser en oversikt over antall og andelen årsverk i politiet satt opp med samme inndeling som økonomimodellen i politiet.³⁹ I overkant av 14 300 årsverk i politiet er tilknyttet tjenestekategorien publikumsrettede tjenester. Som det fremgår av figuren er om lag 5 300 årsverk i politiet tilknyttet tjenesteområdet straffesaksbehandling og om lag 4 800 årsverk er tilknyttet politioperativt tjenesteområde. De øvrige tjenesteområdene i politiet har betydelig lavere antall årsverk.

³⁹ Økonomimodellen er en struktur for å fange opp økonomisk informasjon som gjenspeiler aktiviteter og innsatsfaktorer i virksomheten. Økonomimodellen gir blant annet informasjon om hvor mye ressurser politiet bruker på tjenestene rettet mot publikum.

Figur 6.4 Andel og antall årsverk fordelt på tjenestekategorier og tjenesteområder. 31.08.2021. Hele politiet¹⁾²⁾

¹⁾ Andelen årsverk som fremgår i hver boks er beregnet av totalt antall årsverk i politiet.

²⁾ Tjenesteområdet HR, HMS og lønn inkluderer også tjenestekontorfunksjonen.

Kilde: Politidirektoratet

7 VEDLEGG 1 DATAKILDER

7.1 Organisatoriske endringer

I løpet av de årene som dekkes av rapporten er det gjort flere organisatoriske endringer i og mellom enhetene i politiet. Disse organisatoriske endringene vil kunne innvirke på sammenlignbarheten til enhetene internt over tid og med hverandre.

- Fra 1. januar 2017 ble ATK-senteret (Automatisk trafikkontroll), som tidligere var organisert under Møre og Romsdal politidistrikt, overført til Utrykningspolitiet. Om lag 25 årsverk flyttet fra Møre og Romsdal politidistrikt til Utrykningspolitiet.
- I november 2017 ble Vanylven kommune, som tidligere var organisert i Vest politidistrikt, overført til Møre og Romsdal politidistrikt. Overføringen bidro til at fire årsverk ble flyttet fra Vest politidistrikt til Møre og Romsdal politidistrikt.
- Fra 1. mai 2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt og slått sammen⁴⁰ med hhv. Troms og Nordland politidistrikt, hvilket også bidro til at årsverk og driftsmidler ble fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt.
- Namsfogdene i de store byene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger var tidligere egne forvaltningsenheter. Namsfogdene i Bergen, Stavanger og Trondheim ble underlagt hhv. Hordaland politidistrikt, Rogaland politidistrikt og Sør-Trøndelag politidistrikt i 2008. Namsfogden i Oslo ble underlagt Oslo politidistrikt i 2017.
- I perioden 2008-2017 ble det etablert barnehus i 12 politidistrikt.
- Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester etablert i 2013. Enheten inngår i Finnmark politidistrikt.
- Det ble opprettet Støttesenter for kriminalitetsutsatte i politidistriktene høsten 2017.
- Kripos startet etableringen av et nasjonalt cyberkriminalitetscenter (NC3) i 2018.
- I 2017 overtok Politiets fellestjenester oppgaver knyttet til lønn- og regnskap fra politidistrikt og særorgan og etablerte et senter for lønn- og regnskap i Kristiansund. I tillegg ble arbeidsoppgaver knyttet til EBA, som renholds- og kantinedrift, sekvensielt overført til Politiets fellestjenester i 2017 og 2018.
- I 2016 ble oppgaver og medarbeidere fra politidistrikt og særorgan overført i forbindelse med at PIT fikk et mer helhetlig ansvar for IKT i etaten.

I rapporten analyseres utgiftssiden i politiet. Inntektssiden behandles gjennomgående ikke⁴¹, da gebyrinntekter og bøter som politiet regnskapsfører overføres til statskassen. Det blir imidlertid korrigert for internhandel.

7.2 Datakilder og databehandling

Regnskapstall for alle enheter over hele perioden er hentet fra etatens økonomisystem. Grunnlaget for kontoføringen i den enkelte enhet er kontoplan for politi- og lensmannsetaten. Standardiserte regnskapsstandarder (SRS) ble innført i politi- og lensmannsetaten fra 2021, men analysen følger kontantprinsippet.

Nærmere opplysninger om lønnsutgifter er hentet fra politiets lønns- og personalsystem (SAP). Alle politidistrikt og særorgan benyttet SAP fra mai 2008. Årsverkstallene inkluderer antall lønnede årsverk, men ekskluderer ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne.

For å fange opp variasjoner gjennom året, er det foretatt et uttrekk av alle lønnede ansatte den siste datoen i hver måned. Med utgangspunkt i de ansattes stillingsandel og tilstedeværelsesgrad innenfor ulike typer ulønnede permisjoner og eventuell uføregrad, er det beregnet antall lønnede månedeverk. Gjennomsnittet av antall lønnede månedeverk for et år er benyttet til å beregne antall årsverk per år. I tillegg vises antall årsverk per 31. desember hvert år. Det er årsverk per 31. desember som danner grunnlag for rapporteringen i politidistriktene.

⁴⁰ I en overgangsperiode 1.1.2016-30.4.2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt styrt av Nordland politidistrikt og regnskaps- og bemanningstall for Midtre Hålogaland inngår i denne perioden i Nordland politidistrikt.

⁴¹ Med unntak av refusjoner fra NAV.

Gjennomsnittsberegninger er av interesse fordi bemanning i politiet varierer i løpet av året. Et gjennomsnitt vil gi et bilde over hvordan bemanningen hadde vært hvis de ulike sesongvariasjonene ble fordelt over hele året.

Fra 1.1.2010 ble det gjort en endring i rutiner for avlønning av beordrede⁴² til Utrykningspolitiet. Politidistriktet hvor den enkelte var ansatt skulle utbetale lønnen til de som jobber i Utrykningspolitiet. Politidistriktet fikk kompensert disse midlene gjennom budsjettrammen (fast lønn) og korreksjoner i løpet av året (variabellønn). Fra og med 2016 ble variabellønn for beordrede til UP igjen belastet UP og ikke distriktene. Fast lønn ble fortsatt belastet politidistriktene. Dette medfører at stillingsutgiftene i Utrykningspolitiet har blitt redusert fra 2010, selv om antallet årsverk har økt. De variable lønnsutgifter for UP er derfor forholdsmessig høye i forhold til antall ansatte fordi UP også belastes for variabel lønn til innbeordrede. Samme avlønningrutine gjelder også for beordrede til Reinpolitiet (Finnmark politidistrikt).

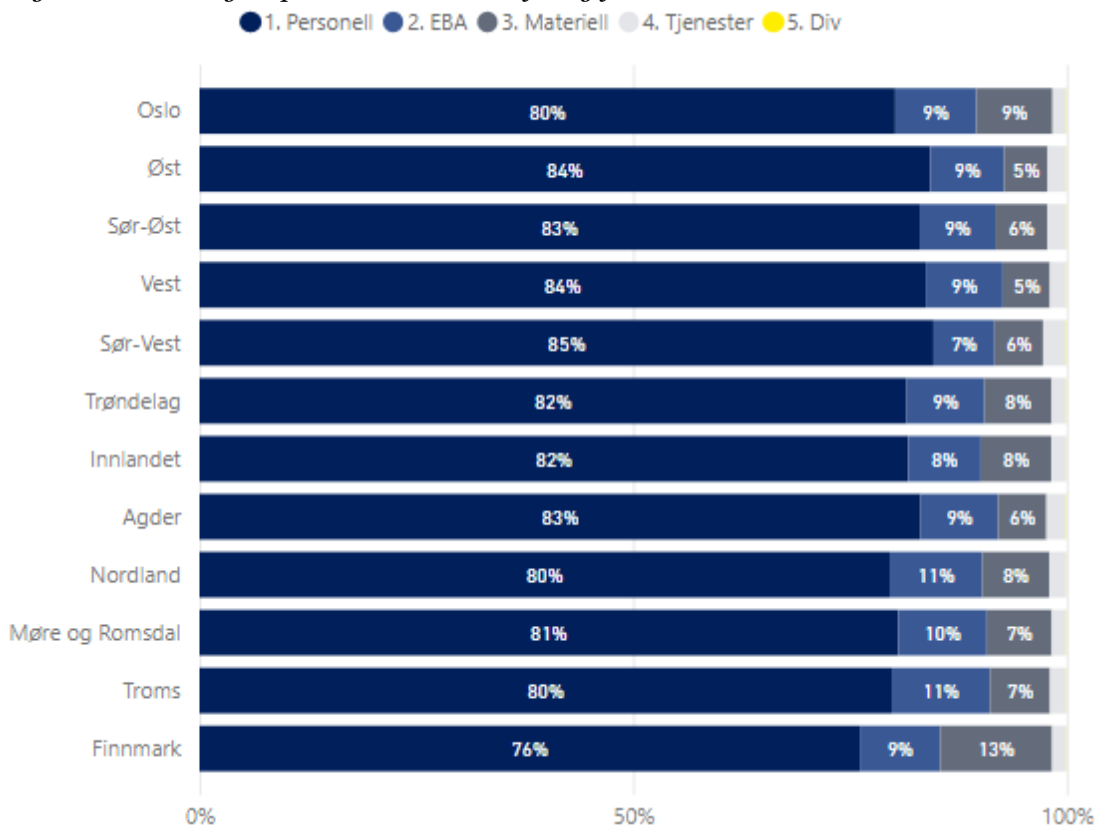
Ansatte som lønnes av etaten, men som er i utenlandstjeneste, vil være inkludert i beregningen av årsverk. De som er i utenlandstjeneste vil i all hovedsak ha stillingskode som internasjonal rådgiver, som er en sivil stillingskode. Lønnsutgiftene i forbindelse med utenlandstjeneste innenfor internasjonale operasjoner refunderes fra Utenriksdepartementet. Ved permisjon fra en stilling i etaten for å jobbe et annet sted i etaten, vil man være lønnet og dermed telles der man faktisk jobber. Dersom man er beordret til å jobbe et annet sted i etaten enn der man opprinnelig er ansatt, vil man lønnes fra og dermed telles som årsverk der man opprinnelig er ansatt. Enhet for registrerte utgifter og årsverk er dermed sammenfallende. På grunn av utenlandstjeneste og beordringer kan noen politidistrikt være registrert med flere lønnede årsverk enn det de faktisk har tilgjengelig i distriktet, og særorgan med færre lønnede årsverk enn det de har tilgjengelig.

Ved internhandel vil den ene enhets utgift være en annen enhets inntekt og i prinsippet være et nullsumspill for etaten som helhet. Den enkelte enhets utgifter til materiell og polititjenester inngår som en del av enhets driftsutgifter. Inntekter fra internhandel kan disponeres av enheten, og er derfor trukket fra driftsutgiftene for å gi et mer reelt bilde av økonomien i både enheten og etaten totalt. Eksempelvis kjøper Politiets fellestjenester (PFT) inn uniformer som selges videre til politidistrikt og særorgan. Dersom det ikke korrigeres for inntekter fra internhandel, vil uniformen utgiftsføres to ganger – både ved innkjøp i Politiets fellestjenester (som kjøp av varer for videresalg) og ved videresalg til en annen enhet. Brutto omsetning (utgifter) i Politiets fellestjenester (PFT) må derfor reduseres for denne omsetningen for å gi det riktige kostnadsbilde av enhets drift. Kjøp av tjenester mellom distrikt og særorgan blir ført direkte på den enheten som skal ha den endelige belastningen.

⁴² Etter § 21 i Politiloven kan embets- og tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten beordres til midlertidig å gjøre tjeneste i annet distrikt, i et av politiets særorganer, i departementet, i Politidirektoratet eller til å tjenestegjøre uten hensyn til distriktsgrenser, samt å gjennomgå kurs ved Politihøgskolen eller annen utdanning for polititjenesten. På samme måte kan embets- og tjenestemenn i Politidirektoratet beordres til midlertidig tjeneste i et politidistrikt, i et særorgan eller i departementet.

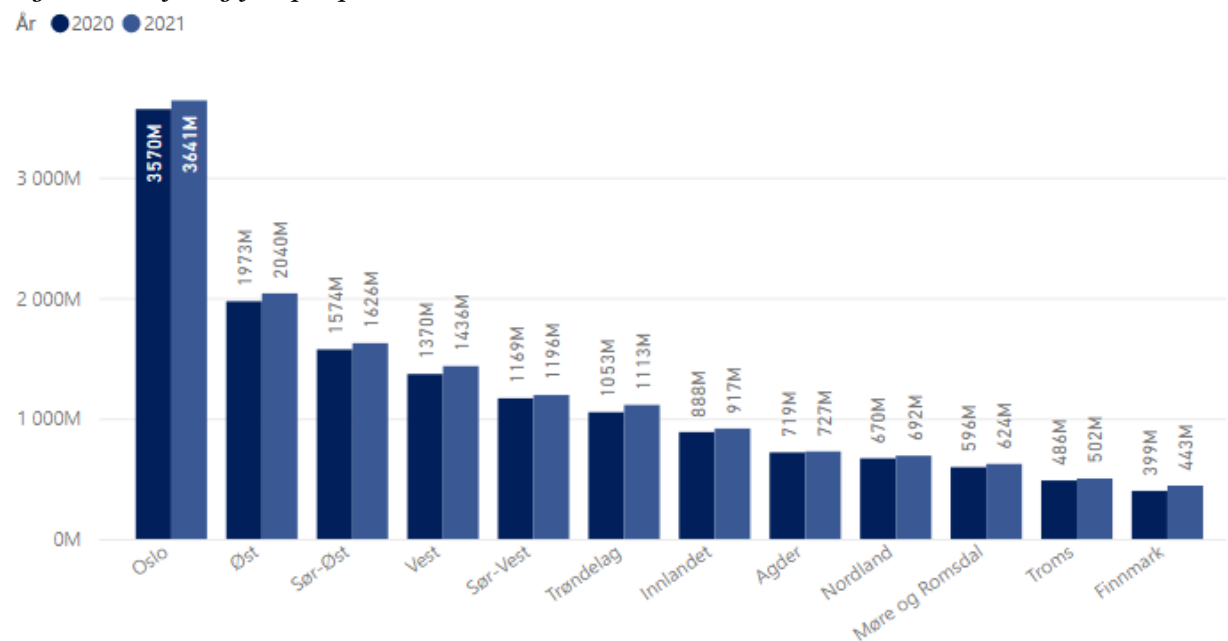
8 VEDLEGG 2 TABELLER OG FIGURER

Figur 8.1 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2021

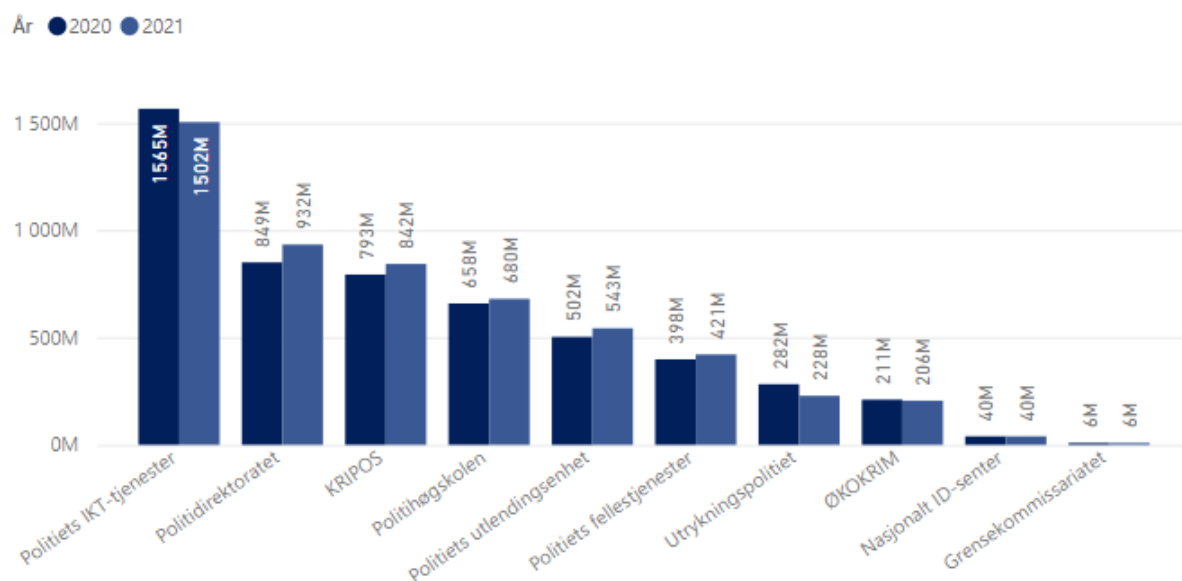
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.2 Driftsutgifter per politidistrikt. Tall i mill. kroner. Faste 2021-kroner. 2020 – 2021

Kilde: Politidirektoratet

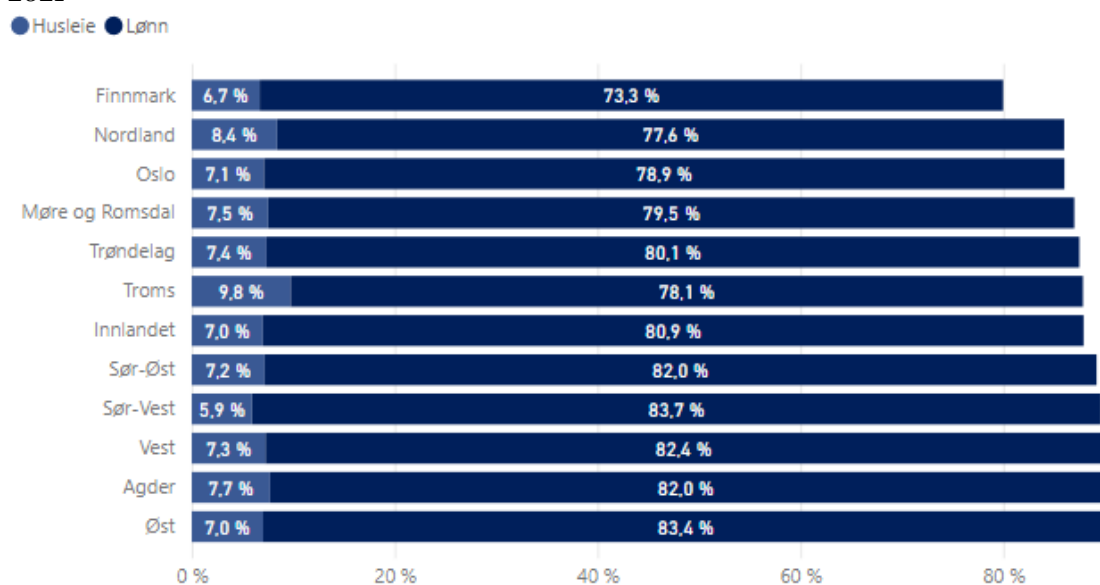
Figur 8.3 Driftsutgifter i særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. Faste 2021-kroner. 2020 – 2021

1) Driftsutgiftene til Utrykningspolitiet ble doblet som følge av ekstratildelinger i 2020 og 2021 til ekstrapannskap covid-19. Stillingene ble overført fra Utrykningspolitiet til politidistriktene i 2021 som har medført noe reduksjon i driftsutgiftene fra 2020 til 2021 i enheten.

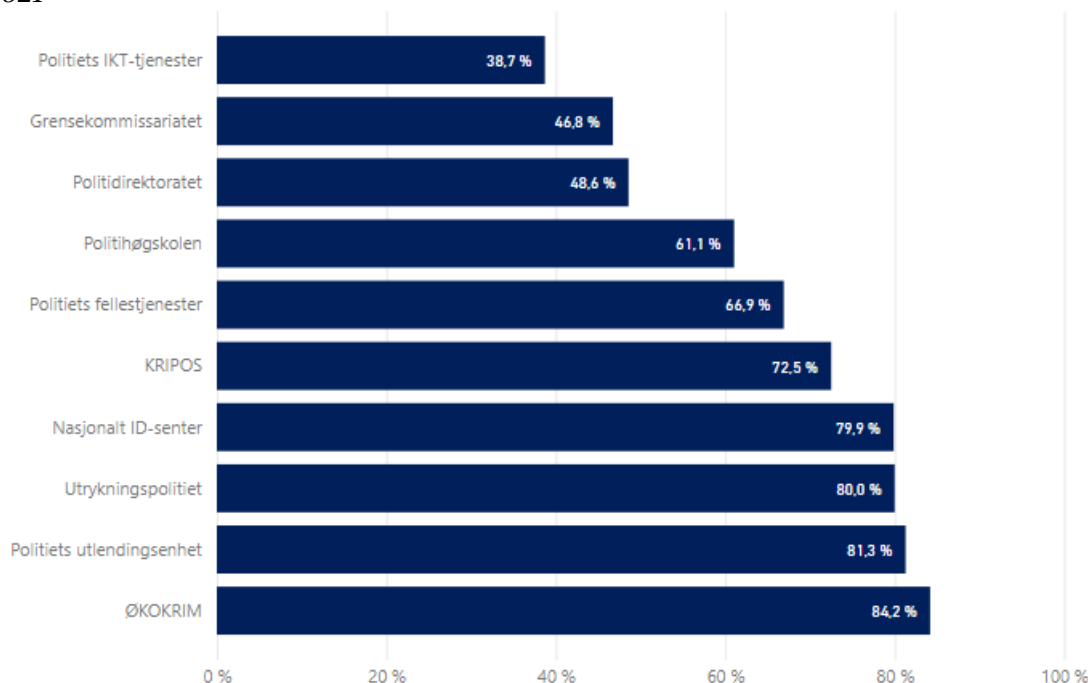
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.4 Utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt. Prosent. 2021

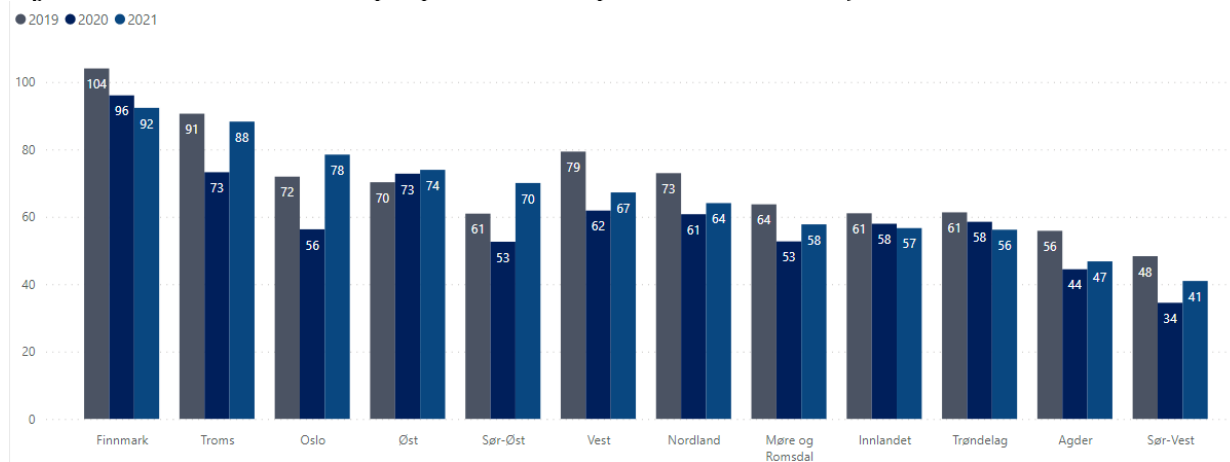
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.5 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og andre enheter. Prosent. 2021

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.6 Antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene. 2019 – 2021¹⁾²⁾

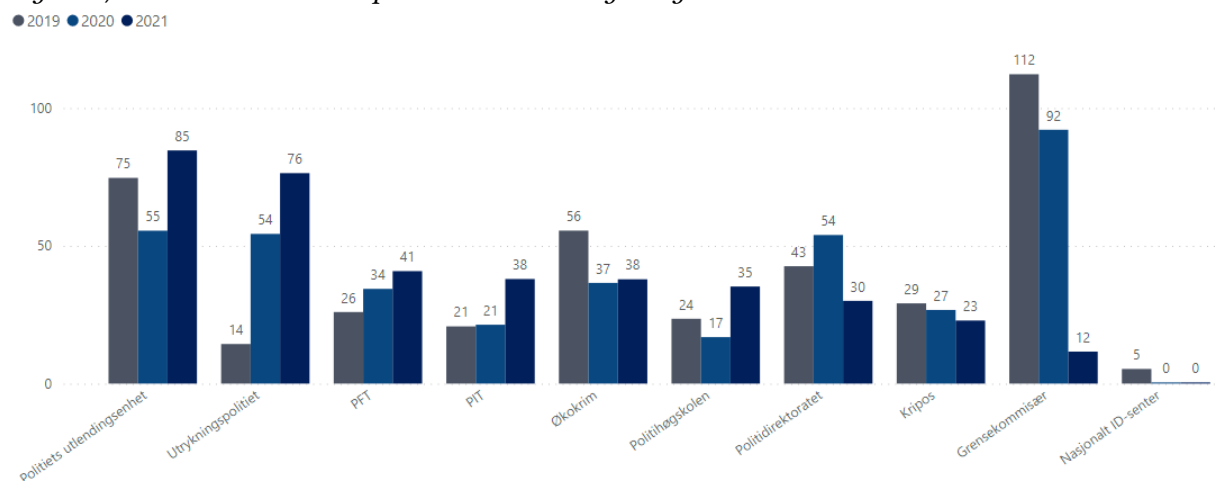

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt. Det vil si at timer for beordrede til Utrykningspolitiet er registrert på politidistriktene.

²⁾ Tallene er basert på opptjente timer, i motsetning til tabell 4.2 som viser utbetalte timer.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.7 Antall overtidstimer per årsverk i særorgan og andre enheter. 2021 – 2021¹⁾²⁾³⁾

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

²⁾ Tallene er basert på opptjente timer, i motsetning til tabell 4.2 som viser utbetalte timer.

³⁾ Ekskludert ekstramannskap covid-19 er antall overtidstimer per årsverk i Utrykningspolitiet 12 timer i 2020 og 9 timer i 2021.

Kilde: Politidirektoratet

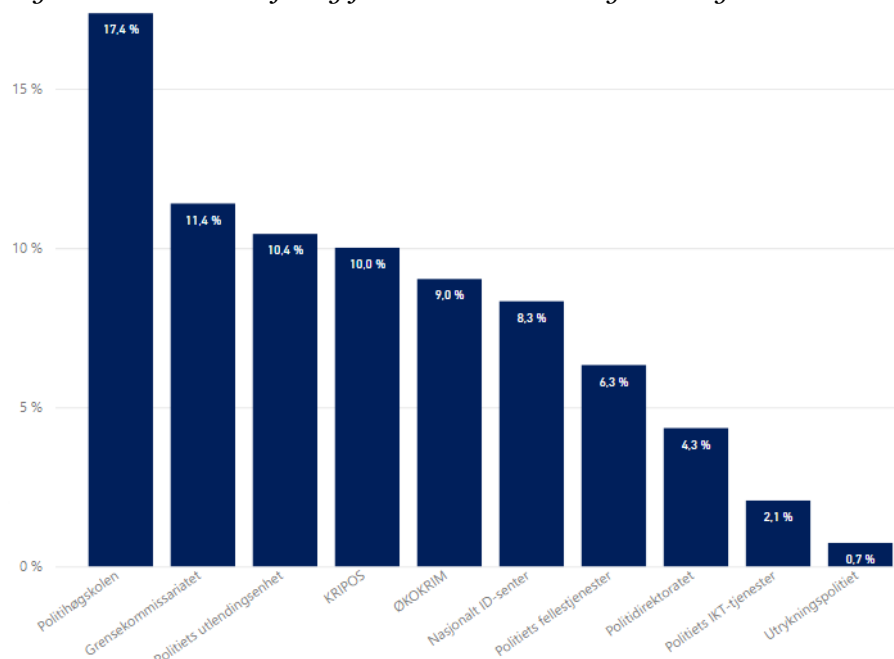
Tabell 8.1 EBA-utgifter per enhet. Tall i mill. kroner. 2021¹⁾

Enhet	div	drift	energi	husleie	vedlikehold	Total
Oslo	22M	32M	22M	260M	5M	340M
Øst	1M	11M	10M	144M	8M	174M
Politihøgskolen	5M	10M	6M	118M	7M	146M
Sør-Øst	5M	8M	7M	117M	5M	142M
Vest	6M	8M	6M	104M	4M	128M
Trøndelag	0M	5M	5M	82M	7M	100M
KRIPOS	1M	3M	6M	84M	1M	96M
Sør-Vest	1M	6M	6M	71M	1M	85M
Innlandet	1M	5M	5M	64M	1M	77M
Nordland	6M	2M	5M	58M	2M	74M
Politiets utlendingsenhet	3M	7M	6M	57M	1M	73M
Agder	1M	2M	4M	56M	1M	65M
Møre og Romsdal	1M	3M	3M	47M	11M	64M
Politidirektoratet	14M	0M	0M	40M	4M	59M
Politiets IKT-tjenester	22M	3M	0M	31M	1M	58M
Troms	2M	3M	2M	49M	1M	57M
Finnmark	5M	1M	3M	30M	2M	41M
Politiets fellestjenester	-31M	8M	9M	27M	23M	36M
ØKOKRIM	0M	1M	1M	19M	0M	21M
Nasjonalt ID-senter	0M	0M	0M	3M		4M
Utrykningspolitiet	0M	0M	0M	2M	0M	2M
Grensekommisariatet	0M	0M	0M	1M	0M	1M
Total	66M	120M	107M	1 464M	86M	1 844M

¹⁾ Tabellen viser tall slik de fremkommer i regnskapet. Dette kan gi et noe skjevt bilde for enhetene POD, PIT og PFT da det er PFT som belastes og betaler fakturaer for driftskostnader som energi ol. Kostnadene belastes PIT og POD i ettertid.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.8 Andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og andre enheter. Prosent. 2021

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 8.2 Utgifter til husleie per årsverk i politidistrikt. Faste 2021-kroner. 2017 – 2021

Enhet	2017	2018	2019	2020	2021
Troms	101,9K	95,6K	104,3K	102,4K	95,1K
Oslo	83,6K	85,0K	83,5K	85,4K	78,1K
Nordland	87,5K	79,8K	77,7K	84,1K	82,0K
Agder	86,5K	76,6K	81,7K	80,9K	75,3K
Sør-Øst	77,0K	81,2K	84,3K	83,0K	71,5K
Møre og Romsdal	79,2K	76,0K	80,4K	79,8K	75,9K
Vest	77,8K	77,3K	78,2K	76,7K	75,4K
Trøndelag	77,0K	71,2K	78,6K	79,0K	73,0K
Øst	77,3K	74,6K	77,1K	78,4K	70,0K
Innlandet	78,6K	72,9K	73,1K	76,5K	67,9K
Finnmark	74,9K	73,8K	70,8K	65,9K	63,4K
Sør-Vest	62,9K	59,7K	59,6K	65,2K	57,6K
Total	79,3K	77,4K	79,0K	80,1K	73,3K

Kilde: Politidirektoratet

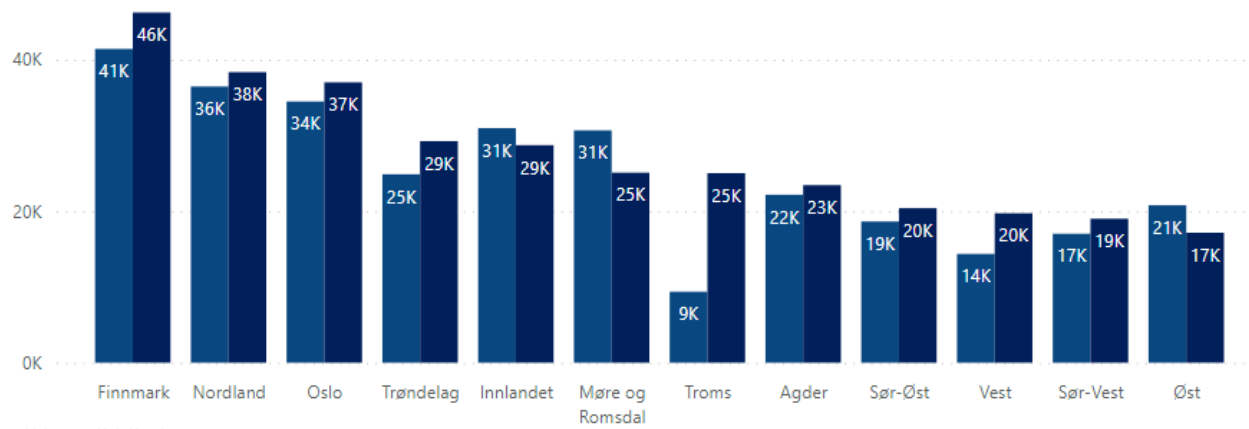
Tabell 8.3 Fordeling av utgifter til IKT-materiell. Prosent. 2021

IKT-materiell	1. Politidistrikt	2. Særorgan	3. Andre enheter	Total
driftskostnader telefoni og internett m.m.	4%	1%	4%	9%
maskinvare	26%	5%	29%	60%
programvare	3%	3%	25%	31%
Total	32%	9%	59%	100%

Kilde: Politidirektoratet

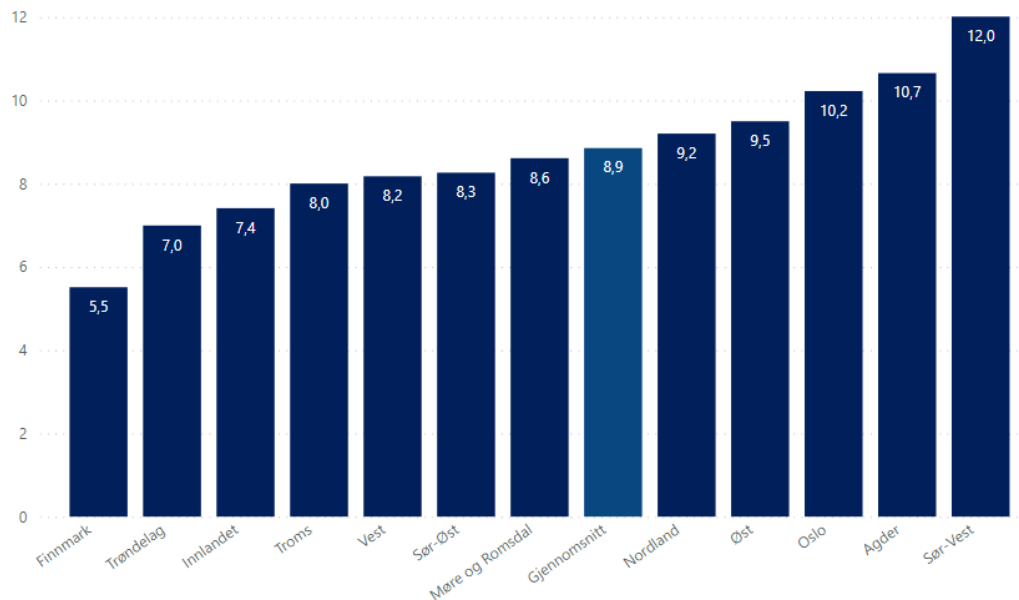
Figur 8.9 Utgifter til transportmidler per årsverk i politidistrikt. Målt i faste 2021-kroner. 2020–2021

● 2020 ● 2021

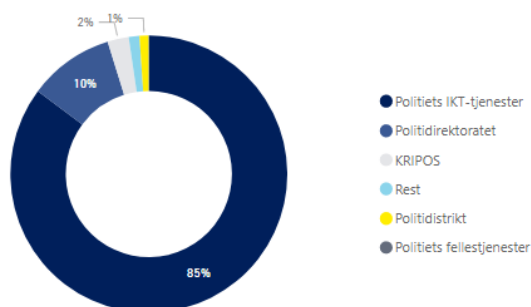
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.10 Antall politiårsverk per patruljebil. 2021

Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 8.11 Andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter. Prosent. 2021

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 8.4. Antall årsverk totalt per 1 000 innbyggere. Politidistrikt. 2017 - 2021^{1) 2)}

	2017	2018	2019	2020	2021	Endring i dekningsgrad 2017-2021	Endring i dekningsgrad 2020-2021
Agder politidistrikt	2,16	2,24	2,31	2,35	2,42	0,26	0,07
Finnmark politidistrikt	4,77	4,95	5,43	5,51	6,30	1,54	0,80
Innlandet politidistrikt	2,16	2,30	2,36	2,34	2,49	0,33	0,15
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,95	2,07	2,09	2,23	2,33	0,38	0,11
Nordland politidistrikt**	2,63	2,56	2,60	2,74	2,96	0,33	0,22
Oslo politidistrikt*	3,61	3,58	3,67	3,59	3,60	0,00	0,01
Sør-Vest politidistrikt	2,23	2,32	2,37	2,23	2,33	0,10	0,10
Sør-Øst politidistrikt	2,21	2,25	2,21	2,20	2,37	0,15	0,17
Troms politidistrikt**	2,44	2,82	2,92	2,93	3,10	0,66	0,17
Trøndelag politidistrikt	2,15	2,24	2,23	2,24	2,37	0,22	0,14
Vest politidistrikt***	2,22	2,18	2,20	2,24	2,32	0,10	0,09
Øst politidistrikt	2,40	2,50	2,51	2,57	2,70	0,30	0,13
SUM DISTRIKT	2,51	2,56	2,60	2,61	2,73	0,22	0,12
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	3,07	3,15	3,19	3,22	3,32	0,25	0,10

¹⁾ Tabellen bygger på gjennomsnittstall for årsverk hvert år, se vedlegg for en nærmere forklaring. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med covid-19 pandemien er inkludert i tallene.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfoden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

9 VEDLEGG 6 KONTOOVERSIKT

Tabell 9.1 Kontooversikt for de ulike utgiftspostene som benyttes i rapporten. 2021¹⁾

Personell	lønn	51019	11300	66741	64101	64502	legetjenester
arbeidsgiver avgift	32001	51021	63999	66991	kjøpte varer for videresalg	64601	53319
54001	32002	51049	drift	IKT	32004	64605	67901
54100	32003	51091	63601	10400	43001	70001	67902
54110	32010	51501	63602	10700	43002	70202	tolketjenester
diverse	50001	51502	63641	12800	43011	70203	53321
59001	50002	51503	63651	12810	43012	70204	53322
59101	50011	51504	energi	12820	kontor	70901	53323
59102	50012	51506	63401	12830	61001	70909	53324
59103	50013	51509	husleie	12840	66621	Tjenester	67921
59601	50014	51591	63011	12850	68001	administrative konsulenttjenester	67922
59901	50015	54201	63012	12860	68201	67201	67924
59902	50016	møter/kurs	63101	12870	68401	67211	67926
59908	50017	59903	63102	12880	68991	67221	67927
59909	50018	68601	63201	64201	69401	67301	utdannings-tjenester
73501	50019	68701	63202	64301	77902	67302	53302
74001	50021	68702	77501	64305	politistyr	andre fremmede tjenester	53303
74101	50049	68801	vedlikehold	64401	12700	67999	53304
fordel	50091	polititjenester	66001	64402	12710	andre tjenester	økonomi-tjenester
52101	50501	67961	66002	65201	12720	53301	67001
52501	50502	67962	66301	65541	12900	53351	67002
52901	50503	refusjoner	66302	65551	65701	67303	67601
53001	50504	57001	Materiell	65621	65704	67402	Diverse
59201	50506	57101	annonser og profilering	65905	65901	67911	diverse
59301	50509	57201	68301	66602	65902	67939	77701
godtgjørelse	50591	57901	73201	66603	65903	67971	77703
53901	50800	57909	diverse	66604	65904	67981	77901
53902	50900	58001	12000	66605	65907	67982	77909
53903	51001	58101	12010	66606	65911	68901	77971
53904	51002	58901	12020	66607	66711	diverse	78701
53909	51003	reise	12030	66608	66721	65952	78702
71371	51004	71001	12920	66611	66731	65953	78707
71501	51005	71301	40601	69001	Transport	65954	81501
71901	51011	71302	43021	69005	12200	etterforsknings-tjenester	81511
Interne felleskostnader	51012	71311	64001	69021	12300	67941	81601
64216	51013	71316	64901	69081	12310	67943	81909
64219	51014	reise-uttransport	65001	inventar	12400	67951	
Interne timer	51016	67993	65101	12910	12410	IKT	
67965	51017	EBA	65906	12500	12450	67101	
67969	51018	diverse	66601	65999	64501	67501	

¹⁾ For kontooversikt perioden 2017-2020, se Ressursanalyse 2020.

Kilde: Kontoplan for Politi- og lensmannsetaten og Politidirektoratet